500.000 ТОННА ПАХТА ТАЙЁР!

◎ „Оқ олтин“ диёримизнинг дастлабки ярим миллион тонналик хирмонига Қашқадарё, Сурхондарё, Бухоро, Фарғона, Андижон ва Тошкент областларининг миришкор деҳқонлари катта улуш қўшдилар. ◎ Пахтакор ўртоқлар! Ҳамма область ҳар бир район, колхоз ва совхозда йиғим-теримни оммавий равишда қизитиб юборадиган долзарб муддат келди. ◎ **Дала гвардиячилари—механик-ҳайдовчилар! „Пўлат от“ларингизни қамчиланг! „Оқ олтин“ хирмонларимиз кўкка бўй чўзаверсин!**

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 213 (13.475).

1966 СЕНТЯБРЬ 18 ЯКШАНБА

Баҳоси 2 тийин.

Кеча Тошкентдаги Санъат саройида болгар маданиятининг декадаси тантанали вазиятда якунланди.

Азиз дўстларимиз маданиятининг кўриги улкан қардошлик байрамига айланди.

БОЛГАР ВА СОВЕТ ДЎСТЛИГИ АБАДИЙ!

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси

Ўртоқ Тодор ЖИВКОВГА

Болгария Халқ Республикаси Халқ мажлиси Президиумининг Раиси

Ўртоқ Георгий ТРАЙКОВГА

Азиз ўртоқлар!

Болгария маданияти декадаси Совет Ўзбекистонида улкан ва қувончли байрам сифатида ўтаётган шу кунларда биз сизларга, сизлар орқали эса, бутун болгар халқига самимий салом ва чуқур миннатдорчилик сўзлари билан мурожаат қилмоқдамиз.

Болгария Халқ Республикасининг декадада қатнашган атоқли маданият арбоблари ўзбек халқи олдида истеъдодли ва меҳнатсевар болгар халқининг ниҳоятда ёрқин, ранг-баранг, ўз латофати жиҳатидан мисли йўқ санъатини намойиш қилдилар, болгар халқининг қалби, ишлари ва орзу-умидларининг улуғворлиги ҳамда олижаноблигини ўз кўзимиз билан кўришга ёрдам бердилар.

Қардош Болгария вакиллари мардлик, тинчлик ва дўстлик шаҳри бўлган Тошкентда — Ўзбекистон ССР пойтахтидагина бўлмадилар. Улар кўпгина шаҳар ва қишлоқларимизнинг соғиниб кутиб олинган азиз меҳмонлари бўлдилар. Ҳамма жойда — қадимий ва ҳамиша навқирон Самарқандда ёки Бухорода, химия индустриясининг Чирчиқдаги гигант корхонаси ёки Мирзачўлнинг яшнаб турган пахта далаларида, Фарғона водийсининг сахий ерларида бўлмасин — Болгариядан келган дўстлар билан ҳар бир учрашув халқларимиз дўстлиги ва қардошлигининг ёрқин, тўлқинлантирувчи намойишига айланиб кетди.

Декаданинг энг асосий, энг муҳим якуни ҳам ана шундадир. Декада болгар ва совет халқлари ўртасида қарор топган традицион дўстликни, марксизм-ленинизм буюк ҳаётбахш ғояларига, пролетар интернационализми ва социалистик мамлакатлар бузилмас қардошлигининг мустаҳкам принципларига асосланган дўстликни ривожлантиришда янги жуда катта босқич бўлди.

Бу дўстлик — коммунистик партияларимиз шонли ишларининг самараси бўлиб, уни улуғ йўлбошчилар Ленин, Благоев, Димитров бизга васият қилиб қолдирган. Бу дўстлик халқларимиз кучига куч қўшади, қийинчиликларни бартараф этишга ёрдам беради, коммунизм йўлидаги катта ва шонли юришда янгидан-янги ғалабаларга илҳомлантиради.

Тошкентни Софиядан неча минг километр масофа ажратиб турибди. Лекин қардошлик ва дўстликка ҳеч қандай масофа халақит бермайди. Совет кишилари сизнинг жўш уриб турган ҳаётингиз ҳароратини кун сайин, соат сайин сезиб турибдилар; қардош болгар халқи Болгария Коммунистик партиясининг доно ва синалган раҳбарлигида мамлакатни социалистик асосда ўзгартиришда эришган жуда катта муваффақиятларидан сиз билан бирга қувонмоқдалар.

Бу муваффақиятлар Болгариянинг халқаро мавқеи янада мустаҳкамланишини, энг муҳим халқаро проблемаларни ҳал қилишда унинг роли ва обрўйининг ўсишини таъминлади. Халқ Болгарияси социалистик лагердаги бошқа мамлакатлар билан биргаликда тинчлик учун, империалистик мамлакатларнинг агрессив сиёсатига қарши қатъий ва изчиллик билан курашмоқда.

Ватанимизнинг барча халқлари сингари Совет Ўзбекистонининг меҳнаткашлари ҳам Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIII съезди белгилаб берган тарихий режаларни амалга ошириш, беш йиллик планнинг улуғвор топшириқларини бажариш учун фидокорона курашмоқдалар, экономика ва маданиятни ривожлантиришда жуда катта муваффақиятларга эришмоқдалар.

Болгария ва Ўзбекистон халқларининг бу муваффақиятлари самимий бузилмас дўстлигимизнинг ажойиб натижасидир, бу дўстлик ҳамма соҳада — яқиндан қилинган иқтисодий ҳамкорликда, маданий бойликларни доимо айирбошлаб туришда, Ўзбекистондаги Тошкент ва Андижон областларининг Болгариядаги Хасково ва Ямбол округлари ўртасидаги социалистик мусобақа революцион шавқ-завқида намоён бўлмоқда. Буларнинг ҳаммаси мамлакатларимизда социалистик ва коммунистик қурилиш вазифаларини шараф билан ҳал этишда бизга ёрдам бермоқда.

Халқларимиз дўстлиги коммунизм буюк ғоялари билан суғорилган ва жипслаштирилгандир. Совет Иттифоқи ва Болгария шонли коммунистик партиялари ва уларнинг жанговар штаблари — Марказий Комитетлари халқларимиз дўстлигининг илҳомчиларидир.

Болгар ва совет халқларининг буюк ва бузилмас дўстлиги кун сайин мустаҳкамланаверсин. СССР ва Болгария абадий биргадир. Ҳар бир болгар шуни билсинки, бизда, Ўзбекистонда унинг учун эшикларимиз ва қалбларимиз ҳамиша очиқдир!

Бизнинг бу мактубимиз сизга, азиз дўстлар, бутун болгар халқига ўзбек халқи қалбининг ҳароратини ва қизғин муҳаббатини, сизларга равнақ ва бахт-саодат тилаб билдирган самимий истакларимизни етказсин.

Бизнинг чин ва содиқ дўстимиз буюк болгар халқига шон-шарафлар!

Ўз халқини социал тараққиётнинг порлоқ чўққилари сари бошлаб бораётган Болгария Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

Совет халқи барча ғалабаларининг ташкилотчиси ва илҳомчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

Ер юзида тинчлик ва бахт-саодат йўлида социалистик лагерь мамлакатларининг жанговар ҳамдўстлиги асрлар давомида яшайверсин ва мустаҳкамланаверсин!

Ш. РАШИДОВ,	Ё. НАСРИДДИНОВА,	Р. ҚУРБОНОВ,
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари	Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси.	Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси.

БОЛГАРИЯ МАДАНИЯТИ ДЕКАДАСИНИНГ ТАНТАНАЛИ ЁПИЛИШИ

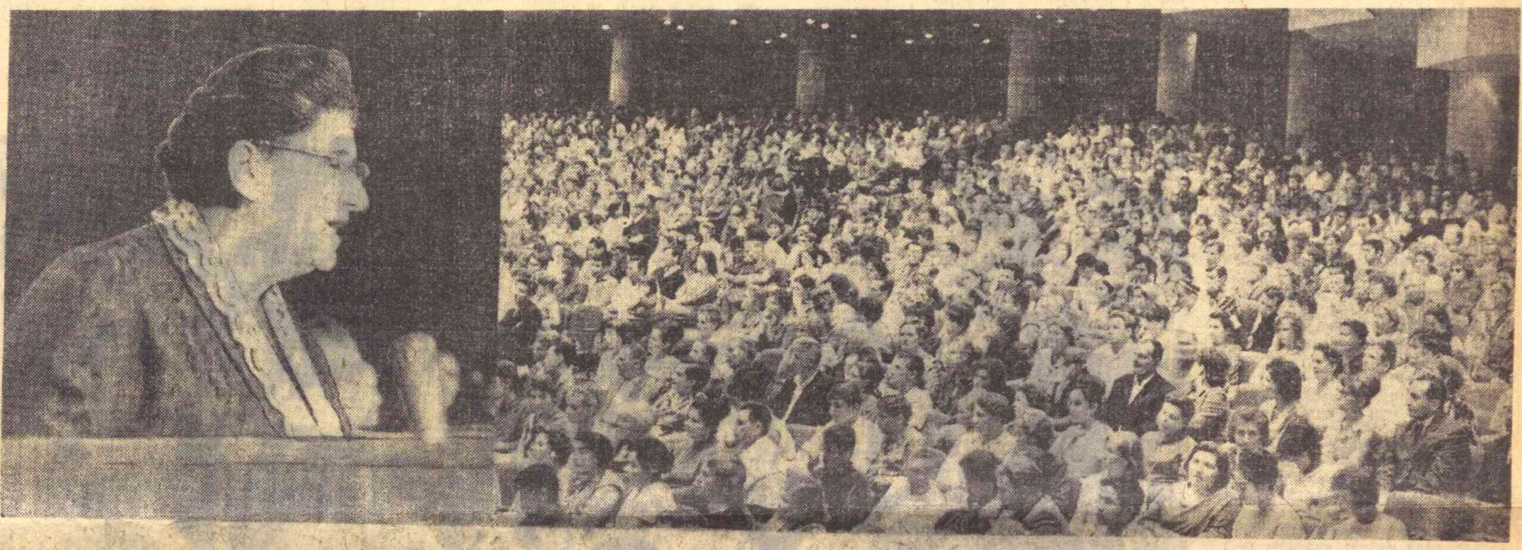

Тошкент. Санъат саройининг мажлислар зали. Болгар—совет дўстлиги умумхалқ комитетининг раиси, Болгария Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси Цола Драгойчева сўзламоқда.

Г. Пун ва Р. Шамсутдинов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Бир-бирига чирмашиб кетган қизил атир гул билан лўппа очилган пахта кўсаги эмблемаси театрлар ва концерт залларини, колхозлар ва ишчи посёлкаларининг маданият саройларини ўн кун давомида безаб турди. Ўзбекистондаги Болгария маданияти Декадаси тантанавор босиб ўтган ҳамма жойда Болгария Халқ Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР-нинг давлат байроқлари ҳилпираб турди.

Ўзбеклар диёри қардош мамлакат вакилларини нон ва туз билан кутиб олди. Халқимиз меҳмонлар йўлига беҳисоб гуллар сочди. Шаҳарлар ҳам, қишлоқлар ҳам, дала шийпонлари ҳам ажойиб ўлкамиз бойлиги ва довруғи бўлган ҳамма нарсалар —қуёш нури, самимий меҳмондўстлик, қалбларнинг меҳрибонлиги билан ҳурматли меҳмонларни кутиб олди ва табриклади.

Болгар ва совет халқларининг ажойиб дўстлиги тўғрисида, озодлик учун олиб борилган жангларда тобланган ва бутун инсониятнинг порлоқ келажаги — коммунизм йўлида қилинаётган меҳнатда мустаҳкамланиб бораётган дўстлик ҳақида айтилган сўзларнинг ҳаммасини ҳисоблаб чиқиб бўлмайди.

Меҳмонлар яна Тошкентга келишди. Декаданинг ёпилишига бағишланган кечада қатнашишни истаган ҳамма кишиларни Санъат саройи яна ўз бағрига сиғдира олмаётир.

Болгар — совет дўстлиги умумхалқ комитетининг раиси, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси Цола Драгойчева бошчилигидаги азиз болгар дўстлар пайдо бўлганида залдагилар уларни қизғин, узоқ давом этган гулдурос қарсаклар билан кутиб оладилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари И. Г. Анисимкин, Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. Г. Лященко, М. М. Мусахонов, Ё. С. Насриддинова, С. Р. Расулов, М. Т. Турсунов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари С. О. Азимов, Г. А. Габриельянц, А. Р. Хўжаев, Ўзбекистон министрлари, ижодий союзлар ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари, маданият, фан ва санъатнинг таниқли арбоблари меҳмонлар билан бирга президиумдан жой оладилар.

Ўзбекистонда Болгария маданияти Декадасининг ёпилишига бағишланган тантанали кечани Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. С. Насриддинова очади.

Болгария Халқ Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат гимнларининг садолари тантанавор янграйди.

— Азиз болгар дўстлар! Азиз ўртоқлар! — дейди Ё. С. Насриддинова.—Серқуёш Ўзбекистонда Болгария Халқ Республикаси маданияти Декадаси поёнига етай деб қолди. Декада якунларини тўплаётган ҳозирги вақтда тўла асос билан шуни айтиш мумкинки, Декада республикаларимиз халқлари ҳаётида муҳим воқеа бўлди. Декада улкан қувончли умумхалқ байрамига, тобора мустаҳкамланиб ривожланиб бораётган совет — болгар дўстлигининг унутилмас қудрати намойишига айланди, Ленин йўлидан буюк мақсад — социализм ва коммунизм тантанаси сари бораётган Совет Иттифоқи ва Болгария Халқ Республикаси халқларининг қардошлик алоқалари нақадар кучли, мустаҳкам ва бузилмас эканлигини равшан кўрсатди.

Декада талантли болгар халқи қўшиқлари ва рақсларининг ажойиб куйларини, амалий ва тасвирий санъат ҳамда нашр қилинган китоб виставкаларида намойиш қилинган жуда катта ютуқларни, болгар кино усталари яратган тўлқинлантирувчи фильмларни бизга эслатиб туради.

Декада болгар дўстларнинг Ўзбекистон меҳнаткашлари билан самимий учрашувларини, қалбларимизда чуқур таассурот қолдирган учрашувларни бизга эслатиб туради.

(Давоми иккинчи бетда).

САМИМИЙ УЧРАШУВ

Болгария маданияти декадасининг қатнашчилари Ўзбекистон бўйлаб сафардан 17 сентябрда Тошкентга қайтиб келишлари билан республика раҳбарлари уларни қабул қилдилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. С. Насриддинова, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари С. О. Азимов, республика Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин ўртоқлар меҳмонларни табрикладилар.

Учрашув вақтида декада қатнашчиларини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотлаш тўғрисида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони ўқиб эшиттирилди.

Ё. С. Насриддинова меҳмонларга Фахрий ёрлиқларни топширди. У, қардош мамлакат вакилларини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан қутлаб, улар декадада қатнашиб, совет — болгар дўстлигини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш ишига катта ҳисса қўшганликларини таъкидлаб ўтди.

Делегация раҳбари — болгар — совет дўстлиги умумхалқ комитетининг раиси, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси Цола Драгойчева мукофот учун самимий миннатдорчилик билдирди. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Болгар маданиятининг Ўзбекистондаги декадасини муваффақиятли ўтказганликлари ҳамда болгар ва ўзбек халқлари ўртасидаги қардошларча дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаганликлари учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан декада қатнашчиларидан 30 киши Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

СССР мудофаа министрининг БУЙРУҒИ

1966 йил 18 сентябрь № 211. Москва шаҳри.

Шонли гвардиячи қисмлар, кемалар ва бўлинмаларнинг солдатлари ва матрослари, сержантлари ва старшиналари, офицерлари, генераллари ва адмираллари, ўртоқлар!

Совет гвардиясининг запасда ва отставкадаги ветеранлари!

Совет Қуролли Кучларининг жангчилари!

25 йил муқаддам, 1941 йил 18 сентябрда Совет Армиясининг тўрт ўқчи дивизиясига гвардиячи дивизиялар деб ном берилган эди. Советлар Ватанимиз учун, фашистлар Германиясининг Москвага зўр бериб интилган қўшинларига қарши олиб борилган жангларда бу дивизиялар мардлик, жасорат, интизомлилик ва уюшқоқлик намуналарини кўрсатдилар, улар курашнинг оғир шароитларида немис-фашист қўшинларга бир неча марта зарбалар бериб, уларни қочишга мажбур этдилар.

Бундан кейин душманга қарши олиб борилган жангларда гвардиячи бўлинмалар сони узлуксиз кўпайиб борди. Совет Армиясининг энг яхши қисмлари ва бўлинмаларига ҳамда Ҳарбий Денгиз Флотининг энг яхши кемаларига гвардиячи деган фахрий ном берилди. Улуғ Ватан урушининг охирига бориб, гвардиячи қисм ва кемалар Қуролли Кучларнинг барча турларида пайдо бўлди ва қўшинларнинг асосий ўзаги бўлиб қолди.

Коммунистик партия тарбиялаган совет гвардияси халқимизнинг энг яхши фазилатларини: коммунизм ғояларига чексиз садоқат, Ватанга муҳаббат, ўз сафларининг жипслиги, ўртоқларча бузилмас иноқлик, темирдек мустаҳкам ҳарбий интизом, оммавий қаҳрамонлик фазилатларини мерос қилиб олди. Гвардиячи қисмлар ва кемалар уруш кунларида мудофаада мустаҳкам матонат, ҳужумда олға қараб шиддатли интилишни кўрсатдилар, улар илғор тажриба ва ҳарбий маҳорат мактаби бўлиб қолдилар.

Гвардиячилар кўрсатган шонли жасорат ҳар бир совет жангчиси учун ўз Ватанига садоқат билан хизмат қилиш, ҳарбий бурчни намунали ўташнинг ёрқин тимсоли бўлиб қолди.

Урушдан кейинги даврда гвардиячи қисмлар ва кемалар ўқиш ва интизомда юксак кўрсаткичларга эришиш учун курашувчиларнинг олдинги сафларида бормоқдалар. Барча совет Қуролли Кучлари сингари улар агрессорга қақшатқич зарба бериш учун жанговар ҳолатда доимо шай бўлиб турибдилар.

Гвардиячи жангчилар, ана шу юксак номга муносиб бўлингиз!

Армия ва Флот жангчилари! Совет гвардиясининг шонли жанговар традицияларини муқаддас билиб сақлангиз ва кўпайтирингиз! Жанговар ва сиёсий тайёргарликда янгидан-янги муваффақиятларга эришингиз!

Совет гвардиясининг 25 йиллигини нишонлаш юзасидан БУЮРАМАН:

Бугун, 18 сентябрда, маҳаллий вақт билан соат 21 да Ватанимиз пойтахти — қаҳрамон шаҳар Москвада, иттифоқдош республикаларнинг пойтахтларида, қаҳрамон шаҳарлар — Ленинград, Волгоград, Севастополь, Одессада, қаҳрамон қалъа Брестда, шунингдек дастлабки гвардиячи қисмлар шиддатли жанглар олиб борган Ельня шаҳрида тўплардан бир йўла йигирма марта ўқ узиб салют берилсин.

Совет гвардиясига шон-шарафлар!

Яшасин коммунизм бунёдкори бўлган совет халқи!

Яшасин барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

СССР мудофаа министри
Совет Иттифоқи Маршали Р. МАЛИНОВСКИЙ.

1966 СЕНТЯБРЬ 17 — УЛКАН ПАХТА ХИРМОНИГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — бир кунда, учинчи стун — мавсум бошидан буён, тўртинчи стун — бир кунда машинада терилган пахта, бешинчи стун мавсум бошидан буён.

Қашқадарё	2,01	34,63	2,56	8,45
Сурхондарё	1,50	17,77	1,11	5,95
Бухоро	1,60	15,73	0,69	1,88
Фарғона	1,52	14,61	0,82	1,86
Андижон	1,31	13,81	0,49	1,21
Тошкент	2,36	10,84	3,04	8,87
Самарқанд	1,40	9,97	0,41	0,83
Қорақалпоғистон АССР	0,99	6,38	0,07	0,10
Хоразм	0,87	5,09	0,03	0,04
Сирдарё	0,51	1,82	0,23	0,34

Ўзбекистон ССР областларида ғўзаларни дефолиация қилишнинг бориши тўғрисида шу йил 17 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида.

Тошкент	120,81
Сирдарё	110,65
Сурхондарё	94,50
Қорақалпоғистон АССР	88,41
Қашқадарё	76,66
Самарқанд	76,07
Фарғона	69,67
Андижон	68,73
Хоразм	62,41
Бухоро	61,77
Республика бўйича:	89,78

Ўзбекистонда Болгария маданияти декадаси

БОЛГАР ВА СОВЕТ ДЎСТЛИГИ АБАДИЙ!

(Боши биринчи бетда).

Чирчиқ химиклари ва Навоий энергетиклари, Оққўрғон ва Пахтаорол, Андижон ва Жиззах пахтакорлари, Самарқанд олимлари, Нарпай боғбонлари, янги Бухоро ва олтин Фарғона аҳолиси — Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари Болгария Халқ Республикасидан келган дўстларни халқимизга хос меҳмондўстлик, хушнудлик, самимият билан кутиб олдилар.

Бинобарин, бугун яна шуни такрор айтиш керакки, бундай учрашувлар, бундай яқин муносабатлар, маданият ва экономиканинг барча соҳаларида эришилган ютуқларни шу тариқа ўзаро айрибошлаш олға қараб қилаётган ҳаракатимизни жадаллаштиради, социалистик ва коммунистик қурилишда улуғвор вазифаларни амалга оширишда янги муваффақиятларга эришишимизда ёрдам беради.

Барча совет кишилари сингари Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам марксизм-ленинизм байроғини баланд кўтариб бораётган шонли Болгария Коммунистик партияси раҳбарлигида социализм қуришда ажойиб муваффақиятларга эришаётган мард болгар халқининг ҳаёти ва меҳнатига ғоят қизиқиб қарамоқда.

Болгариялик дўстлар республикамизда бўлган вақтларида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси раҳбарлигида, унинг ленинча миллий сиёсати, СССР даги ягона, бузилмас, бахтли оилага жипслашган барча халқлар қардошларча беғараз ёрдами туфайли Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистонда рўй берган жуда катта социалистик ўзгаришларни ўз кўзлари билан кўрдилар.

Бизнинг халқимиз КПСС XXIII съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришда янгидан-янги муваффақиятларга эришмоқда.

Шак-шубҳа йўқки, Ўзбекистонда ўтказилган Болгария маданияти Декадаси Болгария Халқ Республикаси билан Ўзбекистон ССР ўртасидаги иқтисодий ва маданий алоқаларни ҳар томонлама ривожлантиришда, қардош мамлакатларимиз халқларининг бахт-саодати йўлида, буюк социалистик ҳамдўстлик халқларининг бахт-саодати йўлида, бутун дунёда мустаҳкам тинчликни таъминлаш манфаатларини кўзлаб болгар — совет дўстлигининг янада гуллаб яшнашига хизмат қилади.

Қардош болгар халқига чин қалбимиздан катта бахт-саодат, социалистик жамият қуришда янгидан-янги шонли ғалабалар тилаймиз.

Яшасин совет—болгар халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!

Болгария Республикаси билан Ўзбекистон ССР халқлари ўртасидаги қардошларча дўстлик тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамланаверсин ва ривожланаверсин!

Қаҳрамон Болгария Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

Буюк Совет Иттифоқи Коммунистик партияси — Ленин партиясига шон-шарафлар!

Яшасин бутун дунёда тинчлик!

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалинга сўз берилади. У Ўзбекистонда Болгария маданияти декадасини муваффақиятли ўтказганлик ҳамда ўзбек ва болгар халқлари ўртасида дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаганлик учун Болгар—совет дўстлиги Умумхалқ комитетини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлаш тўғрисида республика Олий Совети Президиумининг Фармонини ўқиб беради.

Меҳмонларга юксак мукофот билан бирга В. И. Ленин ва Д. Благоев портретлари солинган чинни ваза, шунингдек ўзбек чеварлари тиккан, Ўзбекистон тупроғи солинган халтача топширилади. Бу — Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетига, Болгария Халқ Республикаси Халқ мажлиси Президиумига ва Министрлар Советига эсдалик туҳфасидир. Болгария делегациясининг раҳбари мукофотлар ва эсдалик совғалари учун қизғин миннатдорчилик билдиради. Пионерлар меҳмонларга чиройли гулдасталар тақдим этадилар.

Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамияти Президиумининг раиси Х. С. Шукурова Совет—болгар дўстлиги жамиятининг Ўзбекистон республика бўлимини ташкил этишга қарор қилинганлигини айтади.

Бу ерда тўпланган кишилар Болгар—совет дўстлиги умумхалқ комитетининг раиси Цола Драгойчеванинг нутқини қизғин қарсаклар билан кутиб олдилар.

— Қардош ўзбекистонлик қадрдон дўстларимиз, азиз ўртоқлар, дўстлар!

Ўн кун муқаддам бу ерда мана шу залда Болгария маданияти ва санъати Декадаси очилган эди.

Бизларни қардошларча очиқ кўнгил билан самимий кутиб олганлик, Декада вақтида кўрсатилган меҳмондўстлик учун делегациямиз номидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига ва бутун ўзбек халқига қизғин миннатдорчилик билдиришимга рухсат этгайсиз.

Биз серқуёш республикангизнинг кўпгина жойларида бўлдик. Биз Ўзбекистон пойтахти Тошкент шаҳри билан, табиий офат вақтида матонат билан ўз постида турган одамлар билан танишдик. Биз ҳозирги вақтда барча совет республикалари иштироки билан шаҳарни тиклаш ва янги районларни қуриш соҳасида жуда катта ишлар олиб борилаётганлигини кўрдик. Бу эса қудратли Совет Иттифоқидаги барча халқлар ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликнинг яна бир яққол далилидир.

Биз Совет Ўзбекистонининг қудратли энергетика системаси ва саноатининг қалби ураётган Чирчиқ шаҳрини, социализм ва коммунизм қурилишининг шиддатли шамоли Мирзачўлни гулистонга айлантираётганини кўрдик. Биз қадимий ва ҳамиша навқирон Самарқанд ва Бухорода ўрта асрдаги ўзбек маданияти ёдгорликлари билан танишдик. Саноат шаҳри, замонавий архитектура шаҳри бўлган Навоий бизда жуда катта таассурот қолдирди.

Биз Фарғона водийси ҳақида жуда кўп нарсалар эшитган эдик, лекин «Ўзбекистон дурдонаси» шаҳар ва колхозларида кўрганларимиз тасаввур қилганимиздан зиёда бўлиб чиқди.

Совет Иттифоқи миқёсида олганда кичик, лекин Болгарияга нисбатан тўрт мартадан зиёдроқ катта бўлган Ўзбекистон сингари ўлка билан танишмоқ учун ўн кун жуда қисқа муддатдир. Бироқ Улуғ Октябрь Социалистик революцияси ғалабаси ўзбек халқига чинакам озодлик ва ҳар томонлама равнақ топиш йўлларини очиб берганлигига ишонч ҳосил қилмоқ учун ана шу кунлар ҳам кифоя қилди. Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистон энг замонавий саноатга ва социалистик қишлоқ хўжалигига эга бўлган мамлакатга айланганлигини биз ўз кўзимиз билан кўрдик.

Совет Иттифоқидаги барча қардош республикалар сингари Ўзбекистон ССР ҳам турли миллатлар ўртасидаги дўстликнинг ёрқин намунаси бўлиб, ленинча миллий сиёсат тантанасини намойиш қилаётганлигини кўрдик.

Биз ўзбек халқининг ажойиб меҳмондўстлигини сизларнинг юртингизга келмасдан олдин ҳам билар эдик, албатта. Лекин ўзбек дўстлар биз келган вақтда ва республика бўйлаб қилган сафаримиз вақтида кутиб олишлари самимият тўғрисидаги барча тасаввурларимиздан ҳам ошиб кетди.

Яна бир нарсани таъкидлаб ўтиш жуда ҳам муҳимдир: ўзбек хотин-қизлари ҳаётида паранжи абадий йўқолганлигини кўрдик. Хотин-қизларнинг ҳозирги аҳволи, — Улуғ Октябрь ғалабасидан кейин олға томон босилган жуда катта қадамдир. Хотин-қизлар партия, давлат, хўжалик ҳаётида ва ўзбек халқининг маданий ҳаётида муҳим роль ўйнаётганлиги бизда чуқур таассурот қолдирди.

Ўн кун давом этган сафаримиз вақтида Ўзбекистонда болгар халқига нисбатан нақадар чуқур ҳурмат кўрсатилаётганлигига, сизларда болгар халқининг улуғ фарзанди Георгий Димитровга нақадар зўр муҳаббат билан қаралаётганлигига биз ишонч ҳосил қилдик.

Ўзбекистонда ўтказилган Болгария маданияти Декадаси халқларимиз дўстлигининг ажойиб ифодаси бўлди.

Болгария маданиятига бағишланган виставкаларни жуда кўп кишилар келиб кўрди. Биз ҳамма жойда болгар-совет дўстлигига бағишланган жуда кўп шиорларни кўрдик.

Бизнинг дўстлигимиз, бизнинг қардошлигимиз тўкилган қон билан мустаҳкамлангандир. Болгариянинг ҳар бир шаҳри, ҳар бир қишлоғи Болгарияни турклар асорати ва фашизмдан озод қилган рус ва совет жангчиларининг хотирасини муқаддас билиб сақламоқда. Бу муҳаббат, бу дўстлик бузилмасдир ва йиллар ўтиши билан тағин ҳам мустаҳкам бўлаверади.

Биз бу ерда бўлган ўн кун мобайнида Ўзбекистон бизлар учун туғилиб ўсган уйимиздек яқин ва азиз бўлиб қолди.

Биз чуқур аминмизки, Болгария Халқ Республикасида ўтказилган Ўзбекистон маданияти Декадаси ҳамда Ўзбекистонда бўлиб ўтган Болгария маданият Декадаси абадий ва бузилмас болгар-совет дўстлигига яна ҳам самарали таъсир этади.

Биз болгар халқи номидан, Болгария Коммунистик партияси ва ҳукумати номидан сизларга чин кўнгилдан ташаккур билдирамиз ва ишонч билдириб айтамизки, Болгарияда ўтказилган Ўзбекистон маданияти декадаси ҳамда Ўзбекистонда бўлиб ўтган Болгария маданияти Декадаси мамлакатларимиз экономикаси ва маданиятининг янада равнақ топишига, ёш авлодни юксак ватанпарварлик ва коммунистик ғоялар руҳида тарбиялашга ёрдам беради.

Яшасин коммунизм бунёдкори бўлган ўзбек халқи!

Яшасин шонли КПСС ва унинг Марказий Комитети!

Яшасин Болгария Коммунистик партияси!

Бузилмас болгар — совет дўстлиги асрлар бўйи яшайверсин!

Цола Драгойчеванинг сўнгги сўзларини залдагилар гулдурос қарсаклар билан кутиб оладилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов минбарга чиқади. У Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетига, Болгария Халқ Республикаси Халқ мажлиси Президиумига ва Министрлар Советига табрикномасини ўқиб беради.

Қалбимиз яқин—қўшиғимиз яқин. Шу сабабли Болгарияда ва ўзбеклар диёрида вужудга келган қўшиқ ва рақслар декаданинг якунловчи концертида айниқса зўр куч билан янгради ва намойиш қилинди.

Бу куйларнинг боши қани, охири қани? Буни айтиш қийин. Ўзбек қизларининг қувонч ва баҳор рақси— «Роҳат» рақсини ижро этмоқдалар. Стайка Геокова ижросида болгар халқ қўшиқлари янграйди. Бу қўшиқлар Ўзбекистон бўйлаб уч минг километрдан кўпроқ йўл босиб ўтди. Энди эса бу қўшиқлар Санъат саройининг жуда катта залида янграмоқда.

Ўзбекистонга етиб келган болгар қўшиғи диёримизда абадий қолиб кетади. Бу қўшиқни СССР халқ артисти Саодат Қобулова куйлайди.

Концерт давом этади... Қўшиқлардан кейин рақслар бошланади, рақслардан кейин опералардан олинган ариялар куйланади. Бу концертда Евелина Стойцева, Христо Минчев, Веселин Парашкевов, Николай Здравков, Николай Евров овозлари янграгди. «Баҳор» ансамбли ҳамда Болгария ва Ўзбекистоннинг кўпгина бошқа санъат усталари ўз маҳоратларини кўрсатдилар. (ЎзТАГ).

Ўзбекистонда ўтган болгар маданияти декадасининг қатнашчиларини андижонликлар ҳам зўр эҳтиром ва ҳурмат билан кутиб олдилар. Хўжаобод районидаги «Ленинград» колхозида ҳам болгариялик меҳмонлар зўр хурсандчилик билан кутиб олиндилар ва катта митинг ўтказилди. Чапдаги суратда болгар-совет дўстлиги умумхалқ комитетининг раиси Цола Драгойчева сўзламоқда. Ўнгдаги суратда эса шу колхознинг боғбони Нурмамат Аблакимов болгариялик меҳмон рассом Мара Цойчевага колхоз боғи узумидан татиб кўришни илтимос қилмоқда.

Р. Шамсиддинов ва Г. Пун фотолари.

Расмий хабарлар

ТАБРИК ТЕЛЕГРАММАСИ

Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Монголия Халқ республикаси Министрлар Советининг Раиси Юмжагийн Цеденбал туғилган куннинг 50 йиллиги муносабати билан унга КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети номидан табрик телеграммаси юборилди.

Телеграммада ўртоқ Ю. Цеденбалга монгол халқининг бахт-саодати йўлида, Совет—Монгол дўстлиги манфаатларини кўзлаб, тинчлик, демократия ва социализм ишининг тантаналари йўлида самарали меҳнат қилишни тилаб самимий истаклар билдирилади. (ТАСС).

СССР, УКРАИНА ССР ВА БЕЛОРУССИЯ ССРНИНГ БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИ XXI СЕССИЯСИДА ҚАТНАШАДИГАН ДЕЛЕГАЦИЯЛАРИ

СССР Министрлар Совети Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XXI сессиясида қатнашадиган СССР делегациясини қуйидаги составда тасдиқлади: А. А. Громико, (делегация бошлиғи), делегация аъзолари — С. Г. Лапин, Н. Т. Федоренко, Б. Бультрикова, Б. П. Мирошниченко, делегация аъзоларининг ўринбосарлари П. Д. Морозов, Н. П. Кулебякин, А. А. Рошчин, Л. И. Менделевич, О. Н. Хлестов ўртоқлар.

Украина ССР Министрлар Совети Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг XXI сессиясида қатнашадиган делегацияни Д. З. Белоколос (делегация бошлиғи), делегация аъзолари — С. Т. Шевченко, Г. Г. Шевель, В. М. Дмитрук, М. Д. Поляничко, делегация аъзоларининг ўринбосарлари — А. Н. Якименко, А. А. Бойко, Ю. М. Мацейко, Д. В. Павличко ўртоқлардан иборат составда тайинлади.

Белоруссия ССР Министрлар Совети Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XXI сессиясида қатнашадиган делегацияни қуйидаги составда тайинлади: А. Е. Гуринович (делегация бошлиғи), делегация аъзолари — Г. Г. Чернушченко, В. Г. Пономарев, Г. М. Кованцева, В. В. Матвеев, делегация аъзоларининг ўринбосарлари — Г. Н. Станкевич, П. Н. Ковалев, Л. И. Максимов, В. И. Пешков ўртоқлар. (ТАСС).

СССР МЕЛИОРАЦИЯ ВА СУВ ХЎЖАЛИГИ МИНИСТРИ Е. Е. АЛЕКСЕЕВСКИЙНИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

МОСКВА, 16 сентябрь. (ТАСС мухбири). Бугун СССР Министрлар Совети ҳузуридаги чет мамлакатлар билан маданий алоқалар комитетида матбуот конференцияси бўлиб ўтди. СССР мелиорация ва сув хўжалиги министри Е. Е. Алексеевский совет ва чет эл журналистлари олдида нутқ сўзлади. У мамлакатда ерларнинг захини қочириш ва суғориш соҳасида ўтказилаётган ишларнинг иқтисодий самарадорлиги ҳақида ва мелиорацияни ривожлантириш истиқболлари тўғрисида гапириб берди.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Николай Анисимович Шчелоковни СССР жамоат тартибини сақлаш министри этиб тайинлашга қарор қилди. (ТАСС).

Стефан НИКОЛАЕВ,

(болгар ёзувчиси)

ОРЗУ

ҲИКОЯ

Андрей бошини иссиқ одеялга бурқаб олса ҳам, ёмғирнинг бир маромда тақирлаши барибир қулоғига кириб турарди. Назарида аллаким бармоқлари билан деразани чертаётганга ўхшарди. Унинг кўнгли ғаш, чироқ ёқса ёримайди. Эрталаб барвақт Иванчо, Петко, Христо Мурджев ва кичкинтой Иллийчолар бригадага ишга кетишсаю, мен қолсам, қандай бўларкин, деган фикр миясини кемирарди. Уйқуси келмасди.

У жўнаш тўғрисида гап очса, ойиси дарров оғзига урар, таъна билан:

— Бас энди, Андрей, бултур отанг ҳаёт эди, бориб келдинг. Энди у оламдан ўтди, беш жонмиз. Яхшилаб тананггa ўйла! Сен қолганингдаям тирикчилигимизни эплай оламизми, йўқми, билмайман. Аранг қимирлаб юрибман, ўзинг кўриб турибсан,— дерди.

Онаси гоҳ-гоҳ дармонсизликдан гандираклаб кетишини у анчадан бери пайқаб юрарди. Ғамбода бу аёл бошидан не-не мусибатларни кечирмади.

Андрей ўйлай-ўйлай охири: «Иложим қанча!» деб тақдирга тан бериб қўя қолди. Мажлисда ўртоқлари бригадага ёзилишганда бултургидек ўрнидан турмади, қўлини кўтариб: «Мен ҳам бораман!» деб қичқирмади, ғужанак бўлиб, бир бурчакда миқ этмай ўтираверди, азбаройи алам қилгандан йиғлаб юборай деди. Уятдан бўйнини хам қилиб ўтирди, назарида ҳамма унга таънали назар ташлаб, ичида: «Эҳ, Андрей, шуям ишми?» деяётгандек бўларди.

Гарчи бу воқеа бундан икки ҳафта муқаддам бўлиб ўтган эса-да, жўнаш тўғрисидаги фикр бир он хаёлидан нари кетмас, миясида айланиб, ҳаловатини бузар эди. У ўртоқларидан уялар, улардан биронтасини кўриб қолгудек бўлса, ўзини четга оларди. Ўртоқларим. «Андрей, бу нима қилиқ? Нега биз билан кетмайсан? Бир марта бордим, бўлди энди, бошқалар ишласин демоқчимисан!» деб қолишса нима дейман деб қўрқарди.

Шамол кучайди-ю, яна ёмғир деразани тақиллата бошлади. Гўё аллаким полизда елиб-югуриб карам бошларини чирт-чирт узаётганга ўхшарди. Онаси ва укалари сўрида ёнма-ён ётишарди. У қадрдонларининг бир текис нафас олишларига қулоқ солиб турди-да, ёнбошига ўгирилиб ётди ва уҳ тортди.

Қоронғида онасининг овози эшитилди:

— Андрейка, нега ухламайсан?

У сесканиб тушди-ю, жавоб бермади. Томоғига алланарса тиқилди. Нима деб жавоб берса экан! «Андрейка» деган товуш унинг қулоғига жуда ёқимли эшитилди. Фақат икки киши: онаси-ю, бригада отрядининг командири уни ардоқлаб шундай деб чақиришарди.

У хотираларга берилди.

Кечки текшириш пайтида командир: — Андрейка! — деб чақирарди, у бўлса қулоқни кар қиладиган даражада шундай қичқирардики, сафда турган Монка тирсаги билан унинг биқинига туртарди-да, ижирғаниб: «Мунча бақирасан! Бу ердагиларнинг қулоғи кар эмас» — дерди.

Сўнгра унинг хаёлида бошқа хотиралар жонланди.

Бир куни ундан командир:

— Хўш, Андрейка, нима демоқчисан?—деб сўради. У узоқ-узоқларга тикилиб бошини иягига тираганча қоя четида ўтирарди.

— Нима ҳам дердим, ўртоқ командир? Кўряпман, сиз ўйлаяпсиз.

— Биласанми, нима тўғрида ўйлаётганлигимни?

— Қаердан билай. Балки туғишганларингиз ҳақидадир ёки ўқиш тўғрисидадир.

— Келажак ҳақида ўйлаяпман, Андрейка, бизнинг ёрқин келажагимиз тўғрисида. Мана бу ерга, менга яқинроқ ўтир!

У отряд командирининг ёнига келиб ўтирди.

Ботаётган қуёшнинг заррин нурлари ёритган водий кўзи олдида мавжланади. Водийдан ўтган илонг-билонг тош йўл четидаги симёғочлар шамни эслатади. Дарахтлар бу кечки пайт узун кўланка ташлаб турибди. Олисда, шимоли-ғарб томонда Старапланина қорайиб кўринади. Ўрта тоғ эса қуёшнинг сўнгги нурларидан ял-ял ёнади.

— Келажак ҳақида ўйлаяпсизми, а?— аввалги гап мавзуига қайтди Андрей. — Бу ерда нимани ҳам ўйлаш мумкин?

— Нимани дейсанми? Қанақанги яшашимиз, қандай бўлишимиз, яна олдимизда қандай ишлар кутиб тургани тўғрисида...

«У қандай меҳрибон ва олижаноб,— ўйлади Андрей ўзича. — Келажак ҳақида қайғуради. Жаҳли чиққан пайтларида одам унинг кўзларига қарашга ҳам қўрқади. Бошқа пайтларда шундай илиқ гаплар айтадики, тўппа-тўғри юрагингга бориб тегади. Шунда унга бутунлай ишонасан. У билан бирга дунёнинг четигача боришга розисан».

Ҳозир уларнинг иккалови ёнма-ён ўтиришибди. Ҳадемай қоронғи тушади. Командир унга шундай нарсаларни ҳикоя қилиб берардики, бундан одамнинг кўнгли қувнаб, ёришиб кетади. Уни шундай бир ҳис-туйғу чулғаб оладики, бундай туйғуни балки у болалигида, кечқурунлари онаси бир бурда нон бериб, фартук билан бурнини артиб бошини силаб: «Қани чоп, кўчада ўйнаб кел», деганда туярди. Шунда у уйдан ўқдек отилиб чиқиб кетарди.

— Андрейка!

— Лаббай, ўртоқ командир!

— Тоғ билан ўралган водийни кўряпсанми?

— Кўряпман, ўртоқ командир.

— Қачондир мана бу ерда, иккимиз ўтирган жойда тўғон пайдо бўлади, водийга сув қуйилиб, у катта кўлга айланади.

— У ерда балиқлар бўладими?

— Бўлади. Балиқсиз ҳам кўл бўладими? Анави пастдаги сойликка кўп электр қуввати берадиган электростанция қурилади, ҳатто у сизларнинг ҳам қишлоғингизни таъминлайди.

— Ростданми?

— Сен нима деб ўйловдинг?

Андрей чўчиб тушди-да, елкасини қисди. У ҳеч нарса тўғрисида ўйламасди ҳам. Буларнинг ҳаммаси унга ғалати бўлиб кўринганидан сўраганди, холос.

— Ҳали булар ҳаммаси эмас,— сўзини давом эттирди командир.

«Яна бу ерда нима бўлиши мумкин?» — ўйлаб топмоқчи бўлди Андрей, лекин унинг миясига ҳеч нарса кирмас эди.

— Атрофда шаҳарчалар пайдо бўлади. Ҳов анави тепада нима кўриняпти,— кўрсатди командир.

— Шаҳарми?

Бу Андрейга ақл бовар қилмайдиган нарсага ўхшаб кўринди. Агарда қишлоқ деганларидами ишонса бўларди, шаҳармиш-а! Бироқ командир айтдими, шундай бўлади. Лекин ҳар ҳолда...

— Кўл ёнида шаҳар! Катта ва кўркам баланд уйлар, кенг, ёруғ, тоза кўчалар, Юрьев куни арафасида гўё қизлар уни супуриб қўйгандай. Ана шундай бўлади! Ҳамма дўнгликлар боққа айлантирилиб, парк ва стадионлар қурилади. Бу ерга ватанимизнинг ҳамма томонидан ишчилар келиб дам олишади. Ўшанда биз ҳам сен билан балки учрашиб қолармиз.

— Йўқ, ҳечам ишонгим келмаяпти...

— Нега ишонгинг келмайди?

— Қайдам...

— Нима?

— Балки биз учрашармиз, лекин сиз мени у вақтгача унутиб юборарсиз, ўртоқ командир?

— Сени-я? Ҳеч-да! Сизнинг ҳар бирингиз менга туғишган укадек бўлиб қолгансиз. Тўғри, исмларингизни эслолмаслигим ҳам мумкин, лекин сени юз йил ўтса ҳам эсимдан чиқармайман.

— Биз ҳам сизни эсдан чиқармаймиз, — шавқ-завқ билан гапирди Андрей.

Командир унга мулойимлик билан қараб қўйди-да, жилмайиб:

— Икки йилдан кейин тўғон тайёр бўлганда биз ва бу ерда ишлаганлар таклифсиз бўлса ҳам бу ерга, унинг очилиш маросимига етиб келамиз,—деди.—Ахир буларнинг ҳаммаси бизнинг қўлимиз билан бунёд бўлади-ку, тўғрими? Хоҳласанг-хоҳламасанг ҳам бу ерга келишинг келади! Келиб мўъжизага кўзинг тушади. Олдимизда худди шишадек кўм-кўк тиниқ сувлар жилваланиб туради. Биз оролчадаги қайиққа ўтирамиз-да, ҳов анави ўзинг кўриб турган баландликка томон сузамиз.

— Бундан чиқди, орол ҳам бўларканда, ўртоқ командир?

— Бўлади.

— Қойил!

— Ҳа, жуда ажойиб! Қайиққа ўтириб оролда сузамиз. Ўйлагин-а! Ҳамма отрядимиз кўлдаги қайиқда сузиб ёшлигимиз, гўзал ватанимиз ҳақида тўлиб-тошиб куйлайди. Қўшиқларимиз таронаси худди баҳор шамоли каби қушдай қанот ёзиб сувлар узра таралади. Ҳамма ўзига-ўзи: «Бу ерда мен ҳам меҳнат қилиб умумшаҳар ишига ўз улушимни қўшганман», — деб ўйлайди. Бу албатта: сенинг, менинг, Василийнинг, Марийканинг, Ахмеднинг — ҳамма, ҳамманинг умум иши.

Андрей бу сўзларни эшитаркан унинг қалби қувончдан қаттиқ урар ва уни ширин хаёллар қаёққадир олиб кетарди. Худди унинг кўз олдидан гўё парда кўтарилгандай бўлди-ю, эртакдаги каби тепаликлар ўрнида ажойиб бир шаҳар пайдо бўлганини яққол кўрди.

Қандайдир куч Андрейни ўрнидан турғизиб юборди. У ўрнидан турди-да, апил-тапил кийина бошлади. Тонг ёришган эди.

— Андрей, қаёққа кетяпсан, ўғилгинам? — деди ўрнидан бошини кўтариб кекса онаси.

Андрей сесканиб ўгирилиб қаради. У уялганча нима деб жавоб беришини билмай онасига қараб турарди. Сўнгра онасининг тиззасига бошини қўйди-да, ҳаяжонланганидан дудуқланиб гапира бошлади:

— Ойижон, менга рухсат бер! Йўқ дема! Тўғонга бормасам бўлмайди. Бу ерда қололмайман.

Она маъюс бошини қуйи солди:

— Бу ерда аҳволимиз нима кечади?

У онасининг ташвиш ва кексаликдан тушган ажиндан буришиб кетган чеҳрасига қаради-ю, юраги эзилиб кетди.

— Ойи, сени қишлоқ совети шундоқ ташлаб қўймас, улар сенга ёрдам беради! Кишилар ёрдамга келишади, сен ҳамма ишингни ўнглаб оласан. Рухсат бера қол, ойи! — унинг овози қалтираб, нафас олиши қийинлашди.

Она уни ўзининг озғин, буришиқ қўллари билан қучоқлади.

— Андрейка, ўғлим!

— Розимисан, ойижон?

Она ўғлини ўзига яқинроқ тортиб, унинг малла сочларини силаб хўрсинди-да:

— Бора қол, ўғлим! Пулингни тўсмайман. Менга қийин бўлади, лекин...

Она бу сўзларни дард-алам билан айтганини фаҳмлади. Тўсатдан онасининг бутун умр тиним билмаган қадоқ қўлларини чангаллаб ушлади-да, қайта-қайта ўпа бошлади.

— Бизни эсдан чиқармай, хат ёзиб тур! — оҳиста шивирлади она ўғлига.

«Энди кетаман, кетаман!» — деган қандайдир овоз унинг қулоғи тагида жарангларди. — «Кетаман! Кетаман!».

Сўнгра она ўғлига нон, пишлоқ ва шоша-пиша йиққан кийимлари солинган кичкинагина қизил халтачани берди, ўғли эса қўлига хасса олиб йўлга тушди.

— Хайр, ойижон!

— Бахтли бўл, ўғлим! — деди она хайрлаша туриб ва у эшик олдида тўхтатиб пешанасидан ўпди.

Андрей қурилишга кетаётган эди, шунинг учун унинг қадамлари дадил эди.

Ёмғир тинди, шарқ томондан энди чиқаётган қуёшнинг заррин нурлари булутларни ёриб ўта бошлади.

Марҳамат ЖЎРАЕВА таржимаси.

ТОШКЕНТНИНГ ИЛҒОР ҚУРУВЧИЛАРИГА БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари Республика Совети Тошкентни қуриш ва уни тиклашда қатнашаётган умумий қурилиш трестлари ва ихтисослаштирилган трестлар ҳамда трестларга тенглаштирилган ташкилотларнинг август ойидаги иш якунларини қараб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг кўчма Қизил байроғи ҳамда беш минг сўмлик пул мукофоти қуйидаги коллективларга берилди:

«Главташкентстрой»нинг 7- қурилиш трестига (бошқарувчиси **Н. С. Маев,** партия ташкилотининг секретари **Т. Д. Киросанова,** қурилиш комитетининг раиси **Г. А. Без**), бу қурилиш тресты қурилиш-монтаж ишлари планини 125,1 процент, уй-жойларни фойдаланишга топшириш планини 100 процент, мактабларни ремонт қилиш планини 110 процент бажарган;

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг шаҳар қурилиш трестига (бошқарувчиси **П. П. Осипов,** партия ташкилотининг секретари **Г. Ц. Сигало,** маҳаллий комитет раиси **Г. Е. Ивашкин**), бу трест қурилиш-монтаж ишлари планини 100,1 процент, уй-жойларни ремонт қилиш планини 102,6 процент, мактабларни ремонт қилиш планини 167,3 процент бажарган ва пландан ташқари 770 ўринли болалар муассасаларини ремонтдан чиқарган.

«Главвоенстрой»нинг ишлаб чиқариш-фармойиш бериш бошқармасига, бу бошқарма август ойида пландаги 4.796 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари ўрнига 4.961 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини адо этган, кўчма Қизил байроқ «Укрстрой» трестидан олиб берилди.

«Укрстрой» тресты коллективининг август ойида яхши ишлаганлиги қайд қилинди (бошқарувчиси **А. Н. Шчепетильников,** партия ташкилотининг секретари **П. Г. Билецкий,** бирлашган қурилиш комитетининг раиси **Н. Ф. Шамрай**).

Б У Г У Н — Ў Р М О Н Х Ў Ж А Л И Г И Х О Д И М Л А Р И К У Н И

ЎРМОН БОЙЛИКЛАРИ — ХАЛҚҚА!

ЯШИЛ БОЙЛИГИМИЗ КЎПАЙСИН!

Мамлакатимизда «Ўрмон ходимлари куни»нинг байрам қилиниши партия ва ҳукуматимизнинг ўрмон хўжалигига ва уни асраётган мингларча меҳнаткашларга кўрсатаётган жуда катта ғамхўрлигидир. Ўрмон хўжалиги ҳақида гап кетар экан, бу соҳанинг ривожланишида Владимир Ильич Лениннинг алоҳида хизматлари борлигини таъкидлаб ўтиш керак. В. И. Ленин Октябрь социалистик революцияси ғалабасининг иккинчи кунида Ер ҳақидаги декретга табаррук имзосини чекди. Шу декретда давлат аҳамиятига эга бўлган ўрмонзорлар национализация қилиниши уқдирилган эди.

В. И. Лениннинг ташаббуси билан Бутуниттифоқ Марказий Ижроия Комитети 1918 йил 27 майда «Ўрмонзорлар ҳақида қонун» қабул қилди.

Қорақалпоғистонда ўрмончилик ривожланмаган эди. Об-ҳаво шароити жуда иссиқ бўлган автоном республикада кучли шамоллар эсиб туради. Шунинг учун ҳам бу ерда яшаётган халқ учун яшил ўрмонзорлар жуда-жуда керак. Бу ўрмонзорлар микроиқлимни яхшилабгина қолмай, ҳавони тоза тутади, қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини оширишда қулайлик туғдиради, меҳнаткашларнинг мириқиб дам олишлари учун шароит яратиб беради.

Автоном республикада ўрмон хўжалигини ривожлантиришга 1948 йилдан кейин айниқса алоҳида эътибор берила бошлади. Ўтган давр ичида 183 минг гектар бўмбўш ётган майдонлар кўкаламзорлаштирилди, ниҳоллар ўтқазилди. 5000 гектар майдонда ўрмонлар барпо этилди. Нукус-Тахтакўпир автомобиль йўли, Хўжайли пристани — Шуманай посёлкаси оралиғида 80 километрга дарахтлар ўтқазилди. Кейинги уч-тўрт йил мобайнида 900 гектар майдон мевали боғларга айлантирилди.

Хўжайли ўрмон хўжалиги (директори С. Матчонов, бош ўрмончи Н. Тлепов ўртоқлар) кўчат ўтқазиш ва уларни парвариш қилиш ишига оқилона ёндошмоқда. Бу хўжаликда кўчатлар соғлом, бақувват, серяпроқ бўлиб ўсмоқда.

Автоном республика ўрмон хўжалиги ходимлари мутахассислар тайёрлаш ишига ҳам катта эътибор беришяпти. Агар бундан 25 йил муқаддам Қорақалпоғистонда борйўғи 9 та ўрта маълумотли мутахассис ишлаган бўлса, ҳозир ўрмончилик хўжаликларида 23 та олий маълумотли ва 11 та ўрта маълумотли киши меҳнат қиляпти.

Ўрмон ходимлари кунини муносиб нишонлаётган автоном республика ўрмон хўжалиги азаматлари 9 ойлик планни бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар.

Ж. МАМБЕТЗОДАЕВ,
Қорақалпоғистон АССР ўрмон хўжалиги Бошқармасининг бошлиғи.

Ўрмон хўжаликларининг кўчатзорларида янгидан ташкил қилинадиган мевали ва манзарали ўрмонлар учун яхши навли кўчатлар кўплаб етиштирилляпти. Сиз ўнг томонда кўраётган суратда Тошкент ўрмон хўжалигининг Охунбобоев участкасидаги кўчатзорлар тасвирланган.

Чапдаги суратда Тошкент ўрмон хўжалиги ходимларидан (чапдан): А. Маҳкамов, А. Чепига, Х. Саидов, ўрмончилик хўжалигининг директори Х. Умаров, А Исмоилов ва бош инженер С. Вольдман ўртоқларни кўриб турибсиз.

А. Тўраев фотолари.

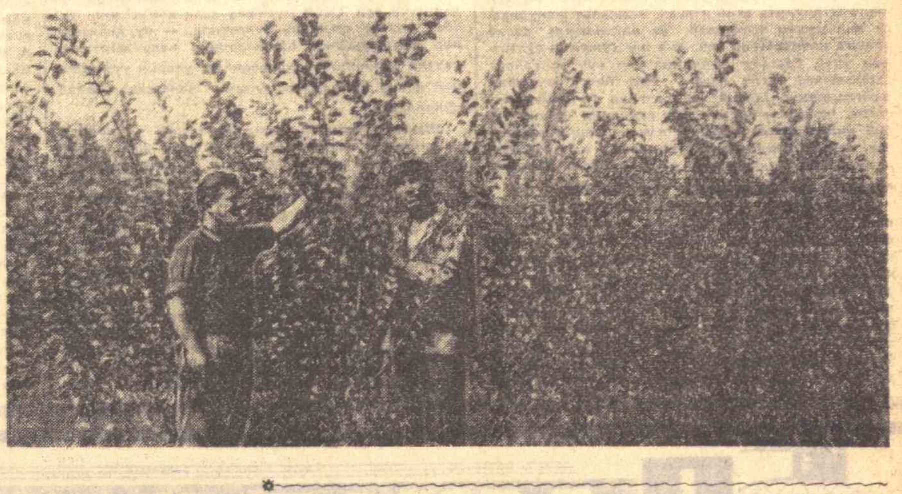

ГЎЗАЛЛИК РАМЗИ

Серқуёш диёримиз гўзаллик рамзи бўлган ўрмонларга бой. Ўрмон ва дарахтзорлар табиатни гўзаллаштириш, иқлимни соғломлаштиришдан ташқари, ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш асосида унинг унумдорлигини ошириш, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан муттасил юқори ҳосил олишда катта роль ўйнайди.

Ҳозирги вақтда Ўзбекистон территориясида 4,8 миллион гектардан иборат давлат ўрмон фонди бўлиб, шундан 0,9 миллион гектари қалин ўрмондан иборат. Мавжуд ўрмонлар тури эътибори билан тоғ, саҳро ўрмонлари ва тўқайзор ўрмонларга бўлинади.

Ҳар бир ўрмон зонасидаги дарахтларнинг нави хилма-хилдир. Тоғ ёнбағирлари асосан арча билан қопланган ва ана шу ўрмонларнинг бир қисмигина ёввойи олмазор, олчазор, пистазор, бодомзор ва ёнғоқзорлардан иборат. Тоғ ўрмонлари тупроқни мустаҳкам ушлайди ва сувнинг йўлини тўсади, дарёларнинг юқори оқимига ва умуман дарёда сув режимини тартибга келтиришга жуда катта ижобий таъсир кўрсатади. Бундан ташқари, тоғ ўрмонлари кўп миқдорда мева олинадиган манба ҳамдир. Масалан, Сурхондарё областидаги Боботоғ ўрмон хўжалигининг пистазор массивлари ўлкамизнинг катта бойлиги ҳисобланади.

Саҳро ўрмонлари кўчма қумларни мустаҳкамлайди, экин экиладиган ерлар, каналлар, йўллар ва аҳоли яшайдиган пунктларни кўчма қумлардан сақлайди, саҳро ва унга ёндош территорияларнинг иқлимини бир қадар юмшатади ва яхшилайди.

Тўқайзор ўрмонлар дарёларнинг ўзанида жойлашган бўлиб, улар дарёларнинг қирғоқларини мустаҳкамлаш, уларнинг йўналишини стабиллаштириш, тошқин вақтларида дарё қирғоқларини ювилишдан сақлашга хизмат қилади.

Республикамизда табиий ўрмонзорлардан ташқари, ўрмон хўжаликлари томонидан суғориладиган ва лалмикор ерларда, тошлоқларда, дарёларнинг ўзанида, магистрал йўлларнинг ёқасида, сув омборлари атрофида ташкил қилинган минглаб гектар сунъий дарахтзорлар, шунингдек колхоз ва совхозларнинг ерларида далаларни муҳофаза қилиш мақсадида ўтқазилган дарахтзорлар полосалари ҳам мавжуддир.

Ўрмонлардаги дарахтлар хилининг турли-туманлиги, улар лалмикор ерларда, тоғларда, қумлоқларда ўсаётганлиги республикамиз ўрмончилари фаолияти жуда қизиқарли ҳамда кўп қиррали эканлигининг далилидир. Ўрмончилик хўжаликлари олдида турган амалий вазифаларнинг ҳаммасини ушбу мақолада баён этиш имконияти йўқ. Уларнинг асосий вазифаси — мавжуд ўрмонларни яхши сақлаш, улардан кўрилаётган фойдани кўпайтириш, тупроқда сув ва шамол таъсирида бўладиган эрозиянинг олдини олиш мақсадида ўрмон-мелиоратив ишлари миқёсини кенгайтириш, қишлоқ хўжалик экинларини ноқулай иқлим таъсиридан муҳофаза қилишдан иборатдир.

Ўрмон хўжаликларининг коллективлари мавжуд ўрмонлардан кўп миқдорда ўтин, мева, техника хом ашёси олмоқдалар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати ўзларининг бир қатор қарорларида ўрмон ва овчилик хўжалигини ривожлантириш ҳамда кенгайтириш соҳасида ўрмон хўжалиги органлари олдида турган муҳим вазифаларни белгилаб бердилар. Етти йиллик планда республика ўрмон хўжалиги ходимлари олдига ўрмонларни кенг миқёсда тиклаш, ов хўжалигини ривожлантириш соҳасида қўйилган вазифалар барча асосий кўрсаткичлар бўйича муваффақиятли адо этилди. 330,3 минг гектар майдонда янги ўрмонлар барпо этилди. Айниқса тоғ ёнбағирларида 10,1 минг гектар майдонда ўрмонлар барпо қилиш юзасидан қилинган иш диққатга сазовордир. Бу, тупроқнинг эрозиясига қарши курашда муҳим аҳамиятга эгадир.

Ўрмончиликни комплекс механизациялаш бажарилган ишлар қимматини арзонлаштириш, меҳнат сарфини камайтириш ва кўчат ўтқазиш сифатини яхшилаш имконини бермоқда. Чирчиқ ўрмон хўжалигининг тажрибаси шундан далолат берадики, тоғли зоналарда ўрмонзорлар ташкил қилишни барча чоралар билан кенгайтириш ва мевали дарахтларнинг жуда кўп хилини экиб, ундан мўл-кўл ҳосил олиш мумкин. Бундан ташқари, Чирчиқ, Бурчмулла ва бошқа ўрмон хўжаликларининг коллективлари ёввойи ҳолда ўсаётган мевали дарахтларга қўлда ўстирилган мевали дарахтларни пайванд қилиш йўли билан меваларнинг қимматли навларини вужудга келтириш юзасидан кенг миқёсда иш олиб бормоқдалар. Ҳозирги вақтда 500 минг туп ана шундай мевали дарахтлар етиштирилди ва улар ҳосилга кирди.

Ҳозирги вақтда Газли-Урал газ магистрали ва Аму-Бухоро каналини қум босишдан сақлаш мақсадида дарахтзорлардан иборат ишончли тўсиқлар вужудга келтириляпти. 1961 йилдан буён ўтган давр мобайнида механизмлар ёрдамида қумлик саҳрода 305,2 минг гектар майдонда дарахтзорлар барпо этилди ва бу соҳадаги топшириқ қарийб бир ярим баравар ошириб адо этилди.

Лалмикор ерларда ўрмонзорларни ривожлантириш соҳасида ҳам бирмунча муваффақиятларга эришилди. Каттақўрғон сув омбори атрофидаги лалмикор ерларда 2000 гектардан ортиқ майдонда пистазорлар барпо этилди. Ана шу майдоннинг ярмига кўчат квадрат-уялаб ўтқазилди ва у механизмлар билан икки томонлама парвариш қилинмоқда. Бекобод ўрмон хўжалиги ҳам Мирзачўлда 30 гектар майдонда пистазор ташкил этди. Умуман ўтган етти йил мобайнида республикамизнинг суғориладиган ва лалмикор зоналарида 11 минг гектар майдонда мевали ва манзарали дарахтзорлар ташкил этилди.

Фарғона водийсида ташкил этилган ҳимоя дарахтзорлари пахтанинг ҳосилдорлиги 10-15 процент ошишини таъминлаганлиги аниқлангач, республика ҳукумати Сурхондарё ва Қашқадарё областларида ҳам ана шундай ҳимоя зоналари вужудга келтириш ҳақида қарор қабул қилди. Бу вазифа ихтисослаштирилган ишлаб чиқариш участкаси томонидан амалга ошириляпти. Ана шу ташкилотлар фақат дарахт ўтқазиш билан чегараланиб қолмасдан, балки ўтқазилган дарахтларни беш йил мобайнида парвариш қиладилар ҳамда ўрмон полосаларини муҳофаза қилиш ишини амалга оширадилар. Лекин, ҳимоя ўрмонзорлари ташкил қилиш учун ер участкалари ўз вақтида ажратиб берилмаётганлиги бу соҳадаги топшириқларнинг бажарилишига салбий таъсир қилмоқда. Ҳозирги вақтда умумий майдони 2 минг гектарга тенг бўлган ана шундай ҳимоя полосалари вужудга келтирилди. Бундан ташқари, ўрмон хўжаликлари магистрал йўлларни кўкаламзорлаштириш юзасидан катта миқёсдаги ишларни амалга оширдилар.

Республикадаги деярли барча ўрмон хўжаликлари ўзларининг кўчатга бўлган эҳтиёжларини қоплайдиган, ўрмончиликни ривожлантириш имкониятини берадиган муваққат кўчатзорларга эгадирлар. Ўтган йили 690 гектар ана шундай кўчатзорларда асосан мевали ва манзарали дарахтлар кўчати етказилди.

Лекин шуни айтиш керакки, ўрмон хўжаликлари ишида бир қатор камчиликлар ҳам бор. Пайванд қилиш яхши йўлга қўйилгани, агротехника даражаси оширилгани, ўғитлар ва механизмлардан фойдаланиш кенгайтирилгани ҳолда, кўчат етиштиришга етарли эътибор берилмаяпти, кўчатларнинг кўп қисми белгиланган стандартга тўғри келмаяпти. Бунга, кўп жиҳатдан, кўчатзорлар учун зарур миқдорда ер участкалари ажратиб берилмаётганлиги ва улардан кам маҳсулот олинаётганлиги сабаб бўлмоқда.

Ана шу камчиликларга имкони борича тезроқ барҳам берилиши зарур, чунки ўрмончиликни ривожлантириш иши мевали ва манзарали дарахтларнинг қимматли навларини етиштириш йўлидан боришни тақозо этди.

Республикамиз ўрмончилик ходимлари ўтган етти йил мобайнида амалга оширган тадбирлар асосан шулардан иборат. Улар халқ хўжалигини юксалтиришга қўшган каматарин ҳиссаси яқинда ҳукумат томонидан юксак тақдирланди, алоҳида намуна кўрсатган ходимлар орден ва медаллар билан мукофотланди. Бу, уларни беш йилликда 195 минг гектар майдонда янги ўрмонзорлар ташкил қилиш соҳасидаги вазифани муваффақиятли бажариш учун курашга илҳомлантирди. Беш йиллик ичида республикамизнинг яшил бойлиги янада кўпаяди, унинг иқлими тағин ҳам яхшиланади, табиатни бундан ҳам гўзаллашади. Бу, ўз навбатида пахта ва бошқа экинларнинг ялпи ҳосили ҳамда ҳосилдорлигини оширишга ижобий таъсир кўрсатади.

М. ИСАМУҲАМЕДОВ,
Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўрмон хўжалиги давлат комитетининг раиси.

ЯХШИ СОВҒА

Бурчмулла ўрмон хўжалиги коллективи ўз байрамини яхши совға билан кутиб олди. Кўчат ўтқазиш плани 107 процент адо этилди. Ёш ёввойи кўчатларнинг районлаштирилган навларидан куртак пайванд қилиш топшириғи бир ярим баравар ошириб бажарилди.

Тоғ ёнбағирларидаги ёввойи олма дарахтларини пайванд қилиш йўли билан уларни маданийлаштириш соҳасида ҳам бир қанча тадбирлар амалга оширилди. Ёввойи олмаларни маданийлаштириш юзасидан берилган топшириқ анча ошириб бажарилди.

Бу ишларни амалга оширишда Н. Омонова, К. Новмуддинова, Ш. Саидумов, А. Машрапова сингари азаматлар ажойиб меҳнат намуналарини кўрсатишди. Шуларнинг ғайрат ва шижоати туфайли тоғ мевалари териб, давлатга сотиш плани ҳозирнинг ўзидаёқ 80 процентдан ошиб кетди.

Хўжалигимиз коллективи ўрмонзорларни тағин ҳам кенгайтириш, кўплаб ниҳоллар ўтқазиш учун янада баракали меҳнат қиладилар.

Н. НУРХЎЖАЕВ,
Бурчмулла ўрмон хўжалигининг директори.

ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШЛАРИДА

МУСОБАҚА ҒОЛИБЛАРИ РАҒБАТЛАНТИРИЛДИ

Илғор коллективлар август ойида зўр бериб меҳнат қилдилар. Ана шу коллективларнинг учтасига социалистик мажбуриятларни бажаришда эришган муваффақиятлари учун шу ойдаги мусобақа якунларига қараб шаҳар партия комитети, шаҳар ижроия комитети, «Главташкентстрой» ҳамда қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати ишчилари республика комитетининг кўчма Қизил байроқлари топширилди. Бундай мукофотларга Қозоғистон ССР қурилиш-монтаж комплекси, «Главташкентстрой»га қарашли 159-қурилиш трестининг 22-қурилиш бошқармаси ва тиклаш ишлари бошқармасига қарашли 9-қурилиш тресги 50-қурилиш бошқармасининг коллективлари сазовор бўлдилар.

Республика пойтахтини тиклаш ишларида қатнашаётган қурилиш индустриясининг бир қанча бошқа қурилиш ташкилотлари ва корхоналарининг яхши ишлаганлиги қайд қилиб ўтилди.

КИМНИ АЛДАМОҚЧИСИЗ?

КАЛИНИН РАЙОНИДА САБЗАВОТ, КАРТОШКА ТАЙЁРЛАШ ҚАНДАЙ БОРЯПТИ?

ФЕЛЬЕТОН

Иван Яковлевич Деревянко хуноб. Қатор тизиб қўйилган оқу-қора телефонлар чўзиб-чўзиб жиринглайвериб уни тағин ҳам хуноб қилган. Дам у трубкани, дам бу трубкани ушлаб қулоғига тутади, бетиним пуфлайди:

— Алло, маҳсулотимиз чириб кетяпти, ириб кетяпти.

— Нега?

— «Ташплодоовощторг»нинг базалари қабул қилмаяпти, сақлайдиган жой йўқ дейишади. Ҳаммасига Айрапетов айбдор.

Шундан сўнг ўртоқ Деревянко трубкани тақ этиб қўяди-ю, уф тортиб креслога тирсак тираганича бизга қарайди:

— Хўш, хизмат?

Редакциядан келганимизни айтамиз. У бирдан жонланиб кетади. Стол устидаги қоғозларни титкилаганича жилмаяди:

— Келганларингиз жуда яхши бўлибди. Ҳозир сизларни бир жойга олиб бораман. Нималигини кўриб ёқа ушлайсизлар. Айтмоқчи, фотомухбирингизни олиб келмадингизми. Уша киши келганда жуда аломат бўлар эди-да!

Гап нима ҳақида кетаётганлигини сезмай турувдик, қаёқдандир «Назарбек» совхозининг директори Абдуғани Абдувалиев келиб қолди. У район партия комитетининг секретари Иван Яковлевич Деревянко билан иликқина кўришиб, муддаосини айтди:

— «Ташплодоовощторг»нинг одамлари маҳсулотимизни қабул қилишмаяпти.

Райком секретари совуққина кулиб қўйди. Сабзавот маҳсулотлари топшириш бўйича район қишлоқ хўжалик бошқармасидан келтирилган маълумотга кўз югуртириб, Абдувалиевга гап қотмоқчи бўлиб турувди, тағин телефон жиринглаб қолди.

Иван Яковлевич телефонда узоқ гаплашди. Сўнгра тағин уф тортиб «Ташплодоовощторг» бошлиғи ҳамда Тошкент область партия комитетининг вакили келаётганлигини айтди. Абдувалиев шошиб қолди...

«Ташплодоовощторг»нинг маҳсулот қабул қилиш базасидамиз. Бу ерда машиналар, автоприцеплар дарвоза ёнида қатор бўлиб туришибди. База қабулчиси Амирхон Кусаев асабийлашган. Ҳаммаёқ тарвузга тўлиб кетганидан нолиб ўтирибди. Шу заҳоти Калинин район партия комитетининг секретари Иван Яковлевич Деревянко, «Ташплодоовощторг» бошлиғи Айрапетов, Тошкент область партия комитетининг вакили қора «Волга»да келиб қолишди. «Назарбек» совхози директори Абдувалиев улар ёнида куйиб-пишиб юрибди:

— Маҳсулотимиз ириб кетяпти, чириб кетяпти! — дейди у ҳам райком секретарининг гапларини такрорлаб.

— Қани ириганиі — сўрашади одамлар. — Тарвуздан бошқа ҳеч нарса келтирмабсиз-ку. Қуруқ тарвуз билан ёки пиёз билан кун кечириб бўладими? Помидор, бодринг, карам, сабзи қани?

Абдувалиев тилини тишлаб қолади. Бизга фотомухбирингизни олиб келганингизда, аломат бўлар эди-да, деган ўртоқ Деревянко қизарганидан чапга қарайди.

Совхоз директори тарвуз ҳисобига графикни бажармоқчи бўлибди, планни олға суришга интилибди.

Обком вакили қатъий сўрайди:

— Нега сабзавот маҳсулотлари топширмайсизлар?

Унга совхоз директори ҳам, райком секретари ҳам бир овоздан: «ҳозир келтиришади» деб жавоб беришади.

Дарвозадан юк автомашинаси кўринади. Кузови бақлажонга тўлдирилган бу машинада икки қоп бодринг бор эди, холос. Совхоз директори тозаям қизариб-бўзариб кетади. Ўртоқ Деревянко эса сир бой бермаслик учун обком вакилига ҳазил-мутойиба қилади:

— Биласизми, бақлажоннинг икрасидай мазали таом кам бўлади...

Раҳбарлар кетгач одамлар бир-бирини биқинига туртиб, елка қисишади:

— Кимнинг кўзини бўямоқчи, булар-а!

Шу райондаги «Москва» совхозига ўтамиз. Совхоз директори Саттор Эгамбердиев вақти тиғизлигини, зудлик билан райком секретари ўртоқ И. Я. Деревянконинг ёнига боришини айтади. Ишлардан, сабзавот маҳсулотлари топширишдан сўрасангиз, «ҳар ҳолда ёмон эмас», дейди. Совхоз партия ташкилотининг секретари Ҳакимжон Ҳошимов билан бирга дала айланамиз. Тўғри, айрим бригадалар даласида ҳали помидор бор. Ҳошимов буларни кўриб планнинг бемалол бажарилажагини айтади. Биз унга савол берамиз:

— Бундан буён помидорнинг қизариши қийин бўлса керак?

У гапимизга қўшилади. Лекин помидор топшириш йиллик планини кўк, пишиб етилмаган помидор ҳисобига бажариш ниятида эканлигини билдиради. Кўк помидор яхши тузланади, дейди у кулиб.

Совхоз идораси ёнида бир группа кишиларни учратиб қоламиз. Улар тахтага ёпиштирилган бир парча қоғозга ишора қилиб нуқул кулишарди. Уларга яқинлашамиз. Бу қоғозда совхоз директори ўртоқ Эгамбердиевнинг 148-сон буйруғи битилган экан.

Унда хусусан шундай дейилади:

— Сабзавот йиғиштиришда ишчи кучининг етишмаслигини ҳисобга олиб буюраман:

Қуйида номлари кўрсатилган совхоз ходимлари 1 сентябрдан 10 сентябрга қадар бир тоннадан помидор ёки бодринг териб топширсинлар...

Буйруқда 20 кишининг исмифамилияси кўрсатилган эди. Шулардан бири ўртоқ С. Пягай афсусланиб бундай деди:

— Йўқ помидор ва бодрингни қаёқдан териб берай, бозордан сотиб олишим керакми?

Сводка билан танишишга тўғри келади. Совхоз сентябрнинг биринчи ўн кунлигида 10 тонна картошка топширибди. Бу йилги картошка топшириш плани энди 50 процент бажарилибди. Пландаги 1800 тонна ўрнига давлатга 419,3 тонна сабзавот етказиб берилибди. График бўйича ҳар куни 31 тонна сабзавот топширилиши керак экан. Ўн кун"а аранг 63 тонна сабзавот етказиб берилган. 540 тонна карамдан энди 126 тоннаси, 473 тонна помидордан фақат 205 тоннаси, 100 тонна сабзидан 5.5 тоннаси, 130 тонна бодрингдан 33,8 тоннаси, 250 тонна пиёздан 38,5 тоннаси топширилибди. Сабзавот топшириш графиги бирор кун ҳам бажарилмабди.

— Лекин... полиз маҳсулотлари топшириш планини қарийб икки баравар бажарганмиз, — дейишади совхоз раҳбарлари. — Маҳсулот топширишимиз чакки эмас, оға! Кўриб турибсиз-ку, план илгарилаб боряпти.

— Нима ҳисобига? Аҳолига карам, картошка, помидор, бодринг, сабзи, ош лавлаги, пиёз ва бошқа маҳсулотлар етказиб бериш планини фақат тарвуз ҳисобига қопламоқчимисиз? Кимнинг кўзини бўямоқчисиз?

Калинин район партия комитетига, район ижроия комитетига, қишлоқ хўжалик бошқармаси ҳамда кўпгина колхоз, совхозларнинг раҳбарларига худди шу савол билан мурожаат қилишга ҳақлимиз.

С. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Ахлоқ, одоб мавзуида

ОРОМБУЗАР

(БИР ХАТ ИЗИДАН)

«Ҳурматли редакция! Мен Ғиждувон районидаги М. Горький номли мактабда 1951 йилдан буён ўқитувчилик қиламан. Каттага ҳам, кичикка ҳам ҳамиша яхшилик қилишни ўйлайман.

Раҳима Салоева деган ўқитувчи бўлса, кўп йиллардан буён менинг устимдан юқори ташкилотларга шикоят ёзиб, елиб-югуради. Шу боисдан мактабимизга гоҳ у ердан, гоҳ бу ердан комиссия келгани-келган. Ҳар гал Салоеванинг шикоятида келтирилган фактлар тасдиқланмайди. Менинг қалбимда қора доғ қолади, дилим ранжийди. Дилозор эса жазосиз қолаверади.

И. САЛИМОВ,
Халқ маорифи аълочиси».

Хат изидан Ғиждувон районидаги Максим Горький номли мактабга бордик.

Маълум бўлишича, Раҳима Салоева дилозорликда донги кетган, жамиятимизда жуда кам учрайдиган мўлтони, маҳмадона аёллардан экан. Мана унинг қилмишларидан айрим эпизодлар: Раҳима Салоева 1953 йили қўшниси, кекса ўқитувчи Б Помогаеванинг юзига қора суртган. «Менинг бир дона жўжамни ўғирлади» деган айбнома билан уни судга берган. Соф виждонли педагог Б. Д. Помогаева роса ўн йил изтироб чекди. Чунки, судьялар бу мужмал «иш»ни 1963 йил августгача судраб юришди. Ниҳоят, Бўстон қишлоқ Советининг аралашуви туфайли 1963 йил август ойида «дело» узил-кесил ёпилди. Бу давр ичида Раҳима Салоева жим юрмади. У, бир қанча пок виждонли кишиларнинг қалбини жароҳатлади. Масалан, қишлоқ ўқитувчиси Л. Денисов шаънига бўлмағур буҳтонлар ёғдириб, унинг тинчлигини бузди.

Шунингдек, қишлоқ маиший хизмат комбинатининг ишчиси Ф. Абдусаломова, педагог Ф. Хайрулиналарга ҳам кесак отиб дилини оғритди. Текканга тегиб-тегмаганга кесак отиб, кўнимсиз чигтакдай гоҳ Крупская, гоҳ Горький номли мактабларда ишлаб юрган Раҳима Салоевани Бўстон қишлоқ Совети (раиси Ислом Салимов — ўқитувчи Исом Салимовнинг акаси) ҳамда жамоатчилик тартибга чақиришга ҳаракат қилди. Лекин. педагог Раҳима Салоева жамоатчилик фикри билан ҳисоблашмади. Аксинча, «Салимовлар мени Бўстондаги обрўйимга путур етказмоқда» деган шубҳа билан ўқитувчи Исом Салимовга қарши «ҳужумга» ўтди. У «Салимов яқинда Д. Ҳасанова, Я. Бакиров, Н. Ремизоваларнинг маошидан ушлаб қолди», «Салимов бир машина кўмир сотди» каби уйдирмалардан «достон» тўқиди. Сўнгра у қанот пайдо қилиб, Ғиждувон, Бухоро, Тошкент, Москва шаҳарларига учди. Юқори ташкилотларга «Салимовлар башараси»ни кўрсатмоқчи бўлди. Даста-даста шикоятлардан папкаларнинг чоки сўкилди. Қизил, сариқ папка кўтарган ўнлаб ходимлар Ғиждувоннинг Бўстон қишлоғига бот-бот келиб-кетаверди. Узоққа бормайлик. Фақат 1965-1966 ўқув йилининг ўзида М. Горький номли мактабга 17 марта, жами 30 дан ортиқ киши келиб «текшир-текшир» ўтказиб кетган.

— Гапнинг очиғи кўп вақтимиз, келди-кетди билан ўтди, — дейди мактаб директори Ш. Шарипов, — ўқув йилини ҳайрият бир амаллаб якунлаб олдик...

Директор Раҳима Салоева қолдирган дарс соатларининг саноғига етолмайди. Лекин, Салоева тегишли маошини оқизмай томизмай олиб тургани аниқ.

Мактабда ўқув-тарбия ишлари издан чиққан. Кўпчилик педагоглар бу ерда бир-биридан ҳадиксираб гаплашадиган бўлиб қолишган. Тўғри фикрини ҳам очиқ айтишолмайди. «Яна шикоят ёзиб, қулоғимизни қоматга келтирмасин, яхшиси унга индамай қўяқолайлик». Раҳима Салоева ҳақида қишлоқ ўқитувчиларининг фикри ана шундай.

— Салоевага ҳеч қандай чора кўрилмадими?

Район халқ маорифи бўлими (мудири Ў. Муҳаммедов) ходимлари бу саволдан таажжубланишди:

— Бу масала РайОНОда, райижрокомда, ҳатто райком бюросида ҳам кўриб чиқилган. Салоева, «ғанқидни бўғдиларинг», деб ҳамманинг қулоғини юлиб қўлига берди. Нима қилайлик?...

Нима, аёл киши бўлгани учун иғвогарни сийлаш керакми? Ёки ўз ҳуқуқини суиистеъмол қилгани учун, кўрнамаклиги учун жавобгарликка тортиш керакми? Ҳар ҳолда РайОНО бу масалани узил-кесил ҳал этиш вақти келди.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СОВЕТ ГВАРДИЯСИ 25 ЁШДА

Совет ўқчи дивизияларининг дастлабки тўрттаси 1941 йил 8 сентябрда гвардиячи дивизиялар қилиб қайта тузилган эди. Қуролли Кучлар ҳаётидаги ана шу шонли воқеанинг 25 йиллиги муносабати билан ТАСС мухбири А. Медведев СССР мудофаа министрининг ўринбосари армия генерали В. А. Пеньковский билан суҳбатлашди. Гвардиячи қисмлар ва қўшилмаларнинг Улуғ Ватан урушидаги роли тўғрисида, гвардиячиларнинг тинч кунлардаги ишлари ҳақида гап борди.

— Бизнинг шонли гвардиямиз немис-фашист босқинчиларга қарши олиб борилган шиддатли жанг алангасида туғилди, — деди генерал. Ўша пайтдаги ташвишли кунларни бир эслаб кўринг: куч жиҳатидан устун бўлган гитлерчилар жонжаҳди билан Москвага ёпирилиб келаётган, Ленинград яқинига етиб келган, мамлакат жанубидаги энг муҳим шаҳарлар ва районларни босиб олишга интилаётган эди. Ана шу ҳужумни тўхтатмоқ учун бизнинг армиямиз зўр куч ва ғайрат сарфлашига тўғри келди. 1941 йилги мудофаа жангларининг асосий оғирлигини ўз зиммасига олган, жонажон ернинг ҳар қаричини қаттиқ туриб ҳимоя қилиб мардлик намуналарини кўрсатган, юксак уюшқоқлик, оммавий қаҳрамонлик намуналарини кўрсатган қўшилмаларга биринчи навбатда гвардиячи деган ном берилди.

Генерал-майор И. Н. Руссиянов қўмондонлигидаги ўқчи дивизия гвардиячи номини олди. Бу дивизия Белоруссия пойтахти яқинида жангга кирди. Қўшилма солдатлари билан офицерлари маккор душманга бўш келмадилар ва уни ўз участкасида олдинга ўтказиб юбормадилар. Руссияновчилар қурол-яроғлардан усталик билан фойдаланиб, бензин ва ёнувчан аралашма солинган шишаларни ҳамма жойда ишга солиб, фашистларнинг танклари билан мардонавор олишдилар ва уларни ишдан чиқардилар. Август ойида дивизия Ельня шаҳри яқинида гитлерчиларнинг группировкасини тор-мор келтиришда қатнашди, унинг жангчилари яна довюраклик ва матонат билан жанг қилдилар.

127, 153 ва 161- ўқчи дивизияларининг солдат ва офицерлари ҳам душман билан кучларини ва ҳатто ҳаётларини ҳам аямай олишдилар. Бу дивизиялар ҳам биринчи гвардиячи қўшилмалар бўлиб қолди. «Курашнинг оғир шароитларида, — дейилган эди СССР мудофаа халқ комиссарининг 1941 йил 18 сентябрь буйруғида, — бу дивизиялар немис-фашист қўшинларини неча марталаб қаттиқ мағлубиятга учратдилар, уларни тум-тарақай қилиб юбордилар, уларни талвасага солиб қўйдилар».

Жанглар кетидан жанглар бўлиб, янги-янги қўшилмалар гвардия сафига қўшила борди. 1941 йил ноябрида генерал-майор И. В. Панфилов қўмондонлик қилаётган 316-ўқчи дивизияга гвардиячи номи берилди. Бу дивизия Волоколамск томонида Москвани ҳимоя қилиб, гитлерчиларнинг бешта дивизияси йўлини тўсиб қўйди. Панфиловчилар бир ойлик жанг даврида 30 минг фашист солдати ва офицерини қириб ташладилар, 170 та танкни яксон қилдилар. Уларнинг довюраклиги, матонати, Ватанга чексиз садоқати жаҳонни қойил қолдирди. Дубосеково разъездида фашист танклари билан тенгсиз жанг қилган ва ўз ҳаётларини қурбон қилиб, бу танкларни ўтказмаган 28 қаҳрамон панфиловчининг жасорати совет кишилари хотирасидан абадий жой олган.

СССР МУДОФАА МИНИСТРИНИНГ ЎРИНБОСАРИ, АРМИЯ ГЕНЕРАЛИ В. А. ПЕНЬКОВСКИЙ БИЛАН СУҲБАТ

◆ ◆

Совет жангчилари Сталинград жангида мислсиз қаҳрамонлик, беқиёс шижоат кўрсатдилар. Қаҳрамон шаҳарнинг сохил бўйи кўчасидаги деворда: «Бу ерда Родимцев гвардиячилари ҳаёт-мамот учун жанг қилдилар» деган ҳаяжонли сўзларни ҳозир ҳам ўқиш мумкин. Генерал-майор А. И. Родимцев 13-гвардиячи ўқчи дивизияга қўмондонлик қилди. Сталинград яқинида гитлерчиларнинг сараланган галаларини тор-мор келтирган олтита умумий қўшин армиясига, бир қанча танк, артиллерия ва авиация қўшилмаларига гвардиячи номи берилди.

Улуғ Ватан уруши давридаги мудофаа жангларида гвардиячи қисмлар зўр матонат кўрсатдилар. Бизнинг қўшинлар ҳужумга ўтган вақтда эса гвардиячи армиялар, дивизиялар ва бригадалар жанг қилган участкаларда душман бардош бера олмади. Гвардиячи қисмлар ва қўшилмалар фронтларнинг зарбдор кучи бўлиб, жангнинг муваффақияти қаерда ҳал қилинаётган бўлса, қудратли ва шиддатли зарба билан душманни қаерда яқшатиш даркор бўлса, ҳамиша ўша ерда ҳаракат қилдилар.

Уруш вақтида қўшин турларининг ҳаммасида ўзларининг гвардиячи қисмлари бор эди. Фронтчилар гвардиячи миномёт — «катюша»ларнинг даҳшатли зарбаларини, учарнинг пиёда қўшинларга берган бебаҳо ёрдамини ҳали ҳам эслаб юришади.

Жуда кўп гвардиячи жангчиларнинг номлари уруш тарихига ёзиб қўйилган. Коммунистик партия оташин совет ватанпарварлиги руҳида тарбиялаб вояга етказган бу гвардиячилар қаҳрамонона ишлар қилишган. Ўз кўкраги билан душман дзоти амбразурасини тўсиб, жангнинг муваффақиятини таъминлаб берган гвардиячи оддий солдат Александр Матросовни ким билмайди дейсиз? Ўлгунича қийнашса ҳам ҳарбий сирни айтиб бермаган гвардиячи оддий солдат Юрий Смирнов қанчалик букилмас характерли, нақадар зўр ирода кучига эга бўлган йигит бўлганлигини айтмайсизми. Ҳаво жангларида душманнинг 59 самолётини уриб туширган гвардиячи учувчи Александр Покрышкин уч марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони бўлди.

Ҳозир одамлар Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти гвардиячи бўлинмаларининг жангчиларини кўкракка тақиладиган «Гвардия» деган нишонидан ва қалпоғидаги қора-тўқ сариқ лентасидан билиб олишади, деди яна генерал В. А. Пеньковский. Улар ўз қисмларининг жанговар традицияларини муқаддас сақлаб ва кўпайтира бориб, тинчлик кунларида ҳам илдам бўлишга интилмоқдалар, армия ҳаётида ўрнак кўрсатмоқдалар. Гвардиячилар — ракетачи ва танкчилар, авиатор ва мотоўқчи қўшилмаларнинг жангчилари бўлган гвардиячилар ўзларининг жанговар маҳоратлари билан, қаттиқ ҳарбий интизоми, аскарий ўртоқлиги билан ажралиб турадилар. Улар ҳамма ишда мамлакатни гитлерчи босқинчилар асоратидан қаттиқ туриб ҳимоя қилиб қолган ўз оталарига муносиб кишилар бўлишга ҳаракат қилмоқдалар.

Москва-Минск (собиқ Москва-Пролетар), гвардиячи мотоўқчи дивизияси бунга мисол бўла олади. Жанговар ва сиёсий тайёргарлик кўригидан яқинда ўтган бу дивизия бўлинмалари яхши натижалар кўрсатишди. Ҳозир умуман ана шундай баҳога эришиш осон эмас.

Сўнгги йилларда ҳарбий иш соҳасида рўй берган туб ўзгаришлар қўшинларнинг жанговар тайёргарлигида олға томон янги қадам қўйиш имконини берди. Лекин шуни айтиш керакки, гвардиячилар ўз олдиларига қўйилган янги вазифаларни яхши уддаламоқдалар ва мамлакат Қуролли Кучларининг жанговар тайёргарлигида пешқадамлик ролини ўйнамоқдалар.

Рус армиясида гвардия Петр I замонида вужудга келган эди. Ўша вақтда гвардиячилар ватан душманларига қарши курашда қўрқув нималигини билмаган сара қисмлар эди. Ўша узоқ даврдаги гвардиячи полкларнинг энг яхши фазилатларини — мислсиз довюраклик, ғалабага бўлган букилмас ирода, жангда жонини қурбон қилиб бўлса ҳам ўзига ва жонажон диёрга доғ туширмаслик фазилатларини совет гвардиячилари ҳам ўзларига тўла-тўкис мерос қилиб олишган. Лекин ўзининг гражданлик бурчини юксак даражада англаш, ўзлари коммунизм қураётган совет халқининг тинч меҳнатини муҳофаза қилаётганликларини англаш ана шу фазилатларнинг кучини беқиёс ошириб юборади. Қудратли Совет Қуролли Кучларининг илғор отряди бўлган гвардия шахсий состави ўз хизматини шараф билан муносиб даражада адо этмоқда ва ҳамиша кўкрак кериб Ватанни ҳимоя қилишга шай бўлиб турибди. (ТАСС).

ПЛАНЕТАМИЗДА

ҲУҚУҚЛАРИ УЧУН КУРАШ

УРУГВАЙ

МОНТЕВИДЕО. Меҳнаткашларнинг миллий конвенти — мамлакатдаги энг йирик касаба союз бирлашмаси 24 соатлик умумий забастовка эълон қилди. Аслида бу забастовка натижасида мамлакатнинг бутун ҳаёти издан чиқди. Энг йирик саноат корхоналари ва муассасалари, банклар, магазинлар, мактаблар, кинотеатрлар ёпилди, транспорт қатнамай қўйди, газеталар чиқмади. Портларда иш ётиб қолди.

Забастовка демократик ҳуқуқларни химоя қилиш, турмушнинг иқтисодий шароитларини яхшилаш мақсадида ва маъмурият билан ишчилар ўртасида ихтилоф туғилган айрим корхоналар меҳнаткашлари билан бирдамлик юзасидан эълон қилинди.

Расмий маълумотларга кўра, забастовкада 300 мингдан кўпроқ киши қатнашмоқда.

ИТАЛИЯ

РИМ. Муниципалитетлар қарамоғидаги шаҳар электростанцияларининг ишчилари бутун мамлакатда иш ташламоқдалар. Меҳнаткашларнинг ана шу категорияси қарийб икки йилдан буён меҳнат ҳақида янги шартнома тузилиши, жумладан ўз ҳуқуқларининг давлат электроэнергетика корхоналари меҳнаткашлари ҳуқуқлари билан тенглаштирилишини талаб қилмоқдалар.

Виченцедаги «Ланеросси» фабрикаси тўқимачиларидан 2 минг киши маҳаллий касаба союз ташкилотларининг чақириғи билан 24 соатлик забастовка ўтказди. Улар иш билан банд бўлган меҳнаткашлар сонининг қисқариб кетганлиги муносабати билан меҳнатнинг интенсивлаштирилишига қарши норозилик билдирмоқдалар.

Италия умуммеҳнат конфедерациясига қўшилган тўқимачилар касаба союзининг хабар беришича, йил охиригача «Ланеросси» компанияси фабрикасидан 1250 ишчи ишдан бўшатилиши лозим. (ТАСС).

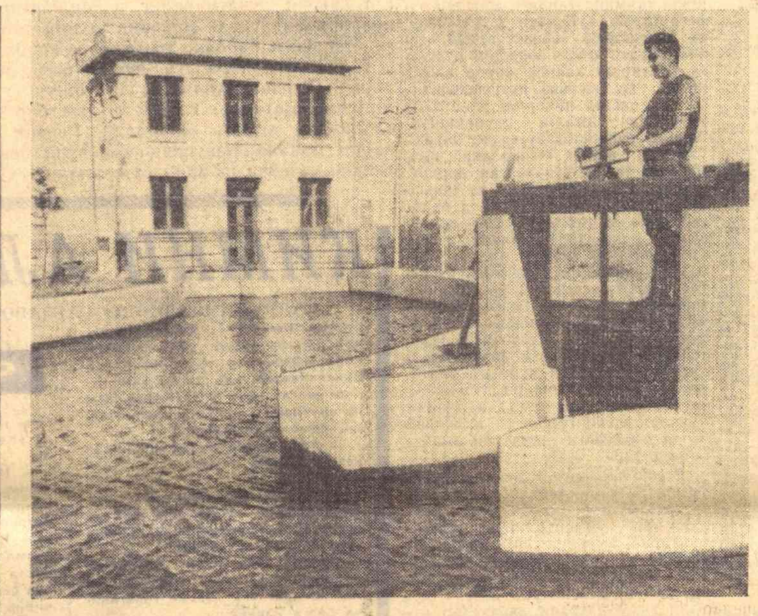

Монголиянинг қадимий пойтахти Кара—Корумда энг йирик давлат хўжаликларидан бири бунёдга келди. Бу ҳар томонлама ривожланган ва ишлаб чиқариш базалари ҳамда корхоналарга эга бўлган хўжаликдир. Суратда: ана шу давлат хўжалиги учун гидростанция ёнида қурилган суғориш канали. В. Хоменко фотоси (ТАСС фотохроникаси).

ДЎСТЛАР ҲУЗУРИГА

МОСКВА, 16 сентябрь. (ТАСС). Польша ноширларининг таклифига мувофиқ, Ўзбекистон матбуот ходимлари делегацияси Москвадан Варшавага жўнаб кетди. Делегация составида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Давлат матбуот комитетининг раиси Зиёд Есенбоев, «Ўзбекистон» нашриётининг директори Файзулла Юнусов ва Тошкентдаги энг катта 1-китоб магазинининг директори Мухтор Усмоновлар бор.

Ўзбекистон нашриёт ходимлари Польшада ўн кун туриб, мамлакатнинг энг катта нашриётлари ва босмахоналарини бориб кўрадилар, китоб савдоси системаси билан танишадилар, ўзларининг поляк ҳамкасблари — матбуот, полиграфия, нашриёт ва китоб савдоси ходимлари билан учрашадилар.

ТЕЛЕФОНДА ЖОСУСЛИК

ВАШИНГТОН, 16 сентябрь. (ТАСС). Америкада ўтган йили биргина «Америкэн телефон энд телеграф компани» компаниясининг хизматчилари телефонлар орқали шаҳарлараро 36 миллион марта бўлиб ўтган гаплашишга қулоқ солиб туришган. Компаниянинг вице-президенти Губерт Кертс давлат хизматчилари орқасидан айғоқчилик қилиш практикасини текшириш билан шуғулланувчи сенат кичик комиссиясининг мажлисида ана шу рақамни келтирди. Кичик комиссиянинг раиси сенатор Лонг қўлидаги мавжуд маълумотларга кўра, компаниянинг гапларга қулоқ солиш хоналарига «федерал агентлар» қўйилмоқда.

Лонг кичик комиссияси очиб ташлаган фактлардан кўриниб турганидек, америкалик гражданларнинг шахсий ҳаётига аралашавериш тобора кучайиб бормоқда.

АҚШДА ЗАБАСТОВКАЛАР

1965 йилда Қўшма Штатларда 3860 марта забастовка бўлиб ўтди. Уларда 1480 минг ишчи қатнашди. Атлантика ва Мексика кўрфазидаги порт юк ташувчилари, металлурглар, темир йўлчилар, газета ходимлари иш ҳақини ошириш ва иш шароитларини яхшилашни талаб қилиб, анча катта забастовка ўтказдилар.

«Юнайтед Стейтс ньюс энд уорлд рипорт» журнали капиталистларни тинчитиш мақсадида бўлса керак, 1966 йил қандай келиши мумкинлиги тўғрисида шундай деб ёзган эди: «Касаба союзлар ва корхоналарнинг эгалари учун янги йил анча тинч, озгина йирик забастовкали йил бўладиганга ўхшайди». Бироқ, бу башорат рождество кечасида айтилган истакдан ҳам ошиб тушди.

1966 йилнинг биринчи январида Нью-Йорк метроси ходимларидан ва автобус ҳайдовчиларидан 35 минг киши иш ҳақини ошириш, шунингдек меҳнат шароити ҳамда пенсия таъминотини яхшилашни талаб қилиб иш ташладилар. Забастовка жуда мураккаб шароитларда ўтди. Транспорт ишчилари касаба союзларининг раиси М. Квилл ва касаба союзнинг яна 8 та раҳбари қамоққа олиниб, турмага ташланди. Бироқ, забастовка 12 кун давом этгандан кейин шаҳар маъмурлари ишчиларнинг талабларига ён бериш ва улар билан янги коллектив шартнома тузишга мажбур бўлдилар.

Апрель ойида Пенсильвания, Кентукки, Иллинойс, Алабама, Огайо ва Виргиния штатларининг шахтёрлари иш ҳақини оширишни талаб қилиб иш ташладилар. Кончилар корхона эгаларини касаба союзлар билан янги коллектив шартнома тузишга мажбур қилдилар. Шахта эгалари ишчиларнинг талабларидан бир қисмини бажаришга мажбур бўлдилар.

Америка меҳнаткашларининг иш ҳақини ошириш учун бу йил энг йирик чиқишларидан бири АҚШдаги 5 та асосий авиакомпания — «Истерн эйрлайнс», «Нэншл эйрлайнс», «Порт-Уст эйрлайнс», «Тарнс-Уорлд эйрлайнс» ва «Юнайтед эйрлайнс» авиакомпаниялари механикларининг яқинда тамом бўлган забастовкасидир. Унда 35 минг механик қатнашди. Бешта транспорт компаниясига қарайдиган граждан авиафлоти деярли ишламади. 14 кунлик курашдан сўнг иш ташловчилар 19 август куни механиклар талабининг бир қанчаси компаниялар томонидан қабул қилинишига эришдилар.

Америка ишчилари учун ишсизлик проблемаси жуда ташвишли бўлмоқда. АҚШда ишсизлар сони 3 миллион кишига етади. Ишдан ажралиб қолиш тўғрисидаги ғам деярли ҳар бир америкалик ишчининг кўз ўнгидан нари кетмайди. АҚШ меҳнаткашлари оммавий равишда ишдан бўшатишларга қарши кураш олиб бормоқдалар.

30 март куни АҚШдаги 8 та йирик темир йўл компаниясининг машинистлари ва ўт ёқувчилари ишга қайта қабул қилиш ва кейинги йилларда автоматлаштириш жорий этилгани туфайли темир йўл транспортидан бўшатилган 18 минг ходимга янги иш топиб беришни талаб қилиб, иш ташладилар. Темир йўл компанияларининг эгалари забастовкани тўхтатишга қаратилган тадбирлар кўриш тўғрисидаги илтимослар билан АҚШ федерал судига мурожаат қилишди. Вашингтондаги округ федерал суди худди кутилганидай забастовкани дарҳол тўхтатиш тўғрисида кўрсатма берди. Можарога президент Жонсон ҳам аралашди. Маъмурларнинг тазйиқи остида ишчилар забастовкани тўхтатишга мажбур бўлдилар.

Илгари нашр этиб келинган учта Нью-Йорк газетаси — «Нью-Йорк геральд трибюн», «Нью-Йорк жорнэл-Америкэн» ва «Нью-Йорк уорлд телеграм энд сан» газеталарининг ишчилари узоқ ва қатъий забастовкани давом эттирмоқдалар. Бу учта газетани бирлаштириб, унинг базасида «Уорлд жорнэл трибюн» газета бирлашмасининг ташкил этилиши натижасида 2 минг кишидан кўпроқ адабий ва техник ходим ишдан бўшатилган эди. Америка газета гильдияси апрель ойида ишдан бўшатилганларга иш топиб беришни талаб қилиб, забастовка эълон қилди. Бироқ ноширлар иш ташловчиларнинг талабларини ҳалигача қондиришмаяпти.

АҚШ ишчилари ўз касаба союз ташкилотларини мустаҳкамлаш, касаба союзларга янги аъзолар жалб қилиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Маълумки, капиталистлар бунга ҳар томонлама қаршилик кўрсатишаётир ва касаба союзларни тарқатиш ёки уларнинг раҳбарларини ўз томонига оғдириб олишга уринмоқдалар. АҚШнинг 19 штатида корхона эгалари қонун чиқарувчи маҳаллий органлар орқали «иш билан таъминланиш ҳуқуқи» деб аталмиш ҳуқуқни расмийлаштириб қўйдилар. Бу қонуннинг номининг ўзи ҳам ақли расо кишиларнинг ҳис-туйғулари устидан кулишдан бошқа ҳеч нарса эмас. Бунинг синфий моҳияти шундан иборатки, бу қонунга таянган капиталистлар касаба союз аъзоси бўлмаган кишиларгагина иш топиб беради ва шу билан ишчилар ташкилотларининг мустаҳкамланишига тўсқинлик қиладилар.

Турмуш шароитларини яхшилаш ва ўз касаба союз ташкилотларини вужудга келтириш учун кураш АҚШ қишлоқ хўжалик ишчилари ўртасида ҳам тобора актив тус олмоқда. Жуда ҳам оз иш ҳақи оладиган бу кишилар яхши турмуш шароитига эга бўлиш учун ҳуқуқли эканликлари тўғрисида 1966 йилда баралла гапира бошладилар. Калифорния штатининг Сентрал вэлли водийсидаги токзорларнинг ишчилари етти ойлик забастовкадан сўнг шу йил апрель ойида «Шенли индастриз» компанияси устидан ғолиб чиқдилар. Компанияга бу водийда 1400 гектар ер қарайди. Ишчилар фермер ишчиларининг Миллий уюшмасини уларнинг касаба союзлари сифатида тан олишни талаб қилдилар. Компания ишчилар талабига кўнишга мажбур бўлди. Бундан буён уюшма компания эгалари билан коллектив шартномалар тузиш тўғрисидаги музокараларда қишлоқ хўжалик ишчиларининг вакили сифатида қатнашади.

Бироқ, узумчилик плантацияларига эга бўлган 31 та йирик компаниядан кўпчилиги ишчиларнинг талабларини эшитишдан бош тортяптилар. Бироқ, «Вашингтон пост» газетасининг ёзишига қараганда, узум етиштирувчилардан бир группасининг ғалабасиёқ «Америка қишлоқ хўжалик ишчилари кураши тарихида мисли кўрилмаган олға кетиш»дир. Бу ғалаба миллионлаб ҳуқуқсиз деҳқонда уюшган ҳолда кураш олиб бориш йўли билан ўз аҳволини ўнглаш мумкинлигига ишонч туғдиради. Калифорниялик узумчилар намунаси АҚШнинг бошқа штатларидаги қишлоқ хўжалик ишчиларини ҳам плантацияларнинг эгаларига қарши курашга отлантирмоқда.

Хоҳ саноат ишчиси бўлсин, хоҳ қишлоқ хўжалик ишчиси бўлсин, Америка меҳнат аҳлининг капиталистик эксплуатацияга қарши кураши асосан иқтисодий характерга эгадир. Бироқ, ўз сафларига 17 миллион кишини бирлаштирган Америка касаба союзлари капиталистик тузумни алмаштириш тўғрисида масала қўймаётган бўлсалар ҳам, улар мамлакатдаги сиёсий ҳаётнинг йўналишига тобора кўпроқ таъсир кўрсатмоқдалар.

АҚШдаги ишчилар ҳаракати буржуа пропагандасининг Қўшма Штатларда гўё «капиталистлар билан меҳнаткашларнинг синфий бирдамлиги» мавжуд, буржуа давлати турли синфлар ўртасидаги муносабатларни «одилона бошқариб туради» деган гапларининг асоссиз эканлигини яна бир карра кўрсатиб турибди.

К. СЕМЕНОВ. (ТАСС).

БИЗНИНГ АХБОРОТ

ЮРАКНИ ДЕНГИЗДА ОПЕРАЦИЯ ҚИЛИШЯПТИ

Жанубий Курил районида краблардан консерва қиладиган сузувчи завод бортидан редакцияга бир телеграмма келди. «Совет краб овловчиси» кўп тиражли газетасининг редактори И. Дрогин шундай деб хабар беради:

«Еттинчи сентябрь куни маҳаллий вақт билан соат 23 да «М. Тухачевский» сузувчи базасида бахтсиз ҳодиса рўй берди: ишчи А. Петровнинг юраги жароҳатланиб қолди. Хирурглардан Н. Плутов, В. Палига, А. Смирнова ва медицина ҳамшираси Т. Морозовалардан иборат группа мураккаб операция қилишга зудлик билан тайёргарлик кўра бошлади.

Беморнинг юрагигача етиб борган иккита жароҳат бор эди. Ўпкасининг чап томони яралачган ва бемор анча қон йўқотган эди.

Нотинч денгиздаги операция 3 соат давом этди. Ҳозир бемор ўзини анча яхши ҳис қилмоқда: пульси минут сайин уриб турибди, ҳарорати нормал».

Биз клиник ва экспериментал хирургия илмий-тадқиқот институтининг профессори Г. М. Соловьевдан бу телеграммани шарҳлашни илтимос қилдик.

— Энг аввало мен узоқдаги ҳамкасбларимни муваффақият билан қалбдан табрикламоқчиман, — деди Глеб Михайлович. — Офарин! Юрак атрофида операция ўтказиш ҳозир унча оғир иш эмас, албатта. Уни кўпгина хирурглар ўзлаштириб олганлар. Бироқ, у тўлқинлар оша, шундай ҳаддан ташқари оғир шароитларда ва бундай маҳаллий анестезия остида ўтказиладиган операция эмас, балки махсус жиҳозланган операция хоналарида ўтказиладиган иш.

Бизнинг совет медицинамиз шунчалик юқори даражага кўтарилганки, дунёнинг бир чеккасида оддий врачлар ана шундай мураккаб шароитларда юрак операциясини муваффақиятли ўтказмоқдалар. Бу жуда қувончли.

Биз Владивостокка телефон қилиб, ишчи Петровнинг соғлиғини билиб беришларини сўрадик. Краб овлаш флоти бошқармаси бошлиғининг ўринбосари В. К. Харичков бемор кемада эканлиги ҳақида хабар берди. Унинг саломатлиги қониқарли.

Р. АРМЕЕВ. («Известия»дан).

ТОШКЕНТ СЕЙСМИК СТАНЦИЯСИ ХАБАР БЕРАДИ

Тошкент сейсмик станция аппаратлари 16 сентябрь соат 5 дан 23 минутдан то 17 сентябргача 2 марта 3 балл куч билан ер қимирлаганини қайд қилди.

ОБ-ҲАВО

Бугун кундузи республиканинг ҳамма районларида ҳаво очиқ бўлади. Шарқ томондан 3-7 метр тезлигида шамол эсади. Ҳарорат 26-30, Жануб томонда 30-32 даража атрофида иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво очиқ бўлиб, кечаси 10-12, кундузи 27-29 даража иссиқ бўлади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

7.40 — Ота-оналар учун, 8.25 — Ўзбек халқ куйлари, 9.30 — Танбур тароналари, 10.30 — Ҳинд кинофильмларидан куйлар, 11.25 — Концерт (халқ талантлари), 12.15 — Эрталабки салом (Москва), 13.00 — Концерт (чорвадорлар учун), 13.30 — Концерт (талабларга мувофиқ), 15.20 — «Дугоналар» радиожурнали, 16.00 — «Биринчи ўқитувчи» (радиопостановка), 18.00 — «Ёшлик» радиостанцияси, 18.40 — Қозоқ куйлари, 19.20 — Концерт, 20.00 — Концерт (гвардиячилар талабига мувофиқ), 21.15 — Қўшиқ, рақс ва интермедиялар, 22.00 — Дунё харитаси олдида, 22.10 — Концерт (қишлоқ меҳнаткашлари учун), 23.10 — Концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 10.30 — **Физкультура билан шуғулланинг**, 10.55 — **Кинофильм** (болалар учун), 11.15 — **Композиторлар — болаларга** (Д. Д. Шостакович туғилган куннинг 60 йиллиги олдидан), 11.45 — **Қизил елканлар** (бадиий фильм).

Рус тилида: 13.15 — **Мультфильм** (болалар учун), 13.35 — **Рақсга тушамиз** (Тошкент телестудия фильми премьераси), 14.25 Кинофильм, 17.00 — **Кинофильм** (болалар учун), 17.25 — **Телевизион янгиликлар**, 17.40 — **Гвардия шарафи** (Совет Армияси жангчилари учун), 18.50 — **Май ойи** (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 21.15 — **Телевизион янгиликлар**, 21.30 — **Бугун — Урмон хўжалиги ходимлари куни**, 21.55 — **Олтин водий** (қишлоқ хўжалик ходимлари учун).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 18/IX да **Ой тутилган тунда.**

ПУШКИН НОМЛИ ПАРКДА

(ёзги театр)

19, 20, 21 сентябрда

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИНИНГ

концертлари

Концертларда: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Қундуз Миркаримова, Тоштемир Шарипов**, солистлардан **Олмахон Ҳайитова, Гулчеҳра Исмоилова, Хадича Алимардонова, Тўхта Рисметова, Низом Садриев, Рустам Мадраҳимов, Жуманиёз Бобожонов** ва ўзбек халқ чолғу ансамбли қатнашади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар парк кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

ТОШКЕНТ ЗАРГАРЛИК ФАБРИКАСИ

заргар ихтисосига ўргатиш учун

шогирдлар

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 2 ой.

Ўқиш тамомлангандан кейин 1—2-разряд берилади.

Камида 7-синф ҳажмида маълумоти бўлган эркак ва хотин-қизлар 17 ёшдан тортиб қабул қилинади.

Заргарлик фабрикасига: **заргарлар, штамп слесарлари, дурадгор ҳам керак.**

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Сағбон кўчаси, 17-тупик, 4-уй, кадрлар бўлими.

В. Д. ЖУРИН НОМЛИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ЎРТА ОСИЁ ИРРИГАЦИЯ ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ (САНИИРИ)

вакант вазифаларда ишлаш учун

конкурс

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Сув хўжалиги экономикаси бўлимининг раҳбари;

сув хўжалиги экономикаси, гидрология ва сув баланси, сув ресурсларидан комплекс фойдаланиш, сув-туз баланси, гидромелиорация системаларини эксплуатация қилиш, суғориш бўлимларининг старший ходимлари;

фильтрация, дренажнинг гидротехник иншоотлари лабораторияларининг старший ходимлари.

Конкурсда фанлар доктори ёки кандидати деган илмий даражаси бўлган кишилар, шунингдек олий маълумотли, кўп йиллик ишлаб чиқариш тажрибаси, илмий асарлари ва ихтиролари бўлган юқори малакали мутахассислар қатнаша олади.

Конкурс муддати—10/X гача.

Ҳужжатларни тақдим қилиш учун адрес: Тошкент шаҳар, Якуб Колас кўчаси, 24-уй.

ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ

СИРТҚИ ФАКУЛЬТЕТГА

СТУДЕНТЛАР

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Сиртқи факультетдаги ихтисослар: **қишлоқ хўжалигини механизациялаш, машиналар ремонтини ташкил қилиш ва технологияси, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш, гидромелиорация, мелиорация ишларини механизациялаш, ер тузиш, гидротехника қурилиши, архитектура, қишлоқ қурилиши ва аҳоли яшайдиган қишлоқ жойларини планлаштириш.**

Аризалар 1 октябрдан 16 декабргача қабул қилинади. Кириш имтиҳонлари 1 декабрдан 1967 йил 31 январгача ўтказилади.

Ўқиш 1967 йил 1 мартдан бошланади.

Аризалар ректор номига ёзилади ва қуйидаги ҳужжатлар қўшиб берилади: ўрта маълумот ҳақидаги ҳужжатнинг асли, иш жойидан характеристика, таржимаи ҳол, 286-форма медицина справкаси, бош кийимсиз тушган 3х4 сантиметр ҳажмида 4 та фотокарточка, иш жойидан ва турар жойдан справкалар.

Ҳужжатларни тақдим қилиш учун адрес:

Тошкент шаҳар, Учитель кўчаси, 39-уй, сиртқи факультет;

ёки қуйидаги ўқув-консультация пунктларига:

Янгиер шаҳар, 1-ўрта мактаб;

Қарши шаҳар, Давлат педагогика институти;

Қўқон шаҳар, Максим Горький кўчаси, 28-а уй. Қишлоқ хўжалигини механизациялаш техникуми;

Самарқанд шаҳар, Карл Маркс кўчаси, 77-уй. Самарқанд қишлоқ хўжалик институти;

Нукус шаҳар. Пединститут.

Бизнинг адрес ва телефонлар СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469, В37221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалик — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В39005, В33553. Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

№ 213. ИНДЕКС 64543. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Р. 08717.